

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto skupaj naprej	K 40.—	celo leto naprej	K 45.—
pol leta	20.—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	10.—	celo leto naprej	K 50.—
na mesec	8/50		

Izhaja vsak dan zvečer izvenredno in praznično.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., parte in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakaznici. Na samo pisemne naročbe brez poslatih denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefona št. 83.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej	K 36.—	četrt leta	9.—
pol leta	18.—	na mesec	3.—

Posamezna številka velja 20 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopis se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v l. nadstr. levo), telefona št. 34

Na Stürgkhevi poti.

Dunaj, 13. junija.

Poletno zasedanje državnega zbora je smatrati za pokopano, ako se ne zgodi kaj posebnega, kar bi strlo odpor ministrskega predsednika proti obnovitvi ustavnih razmer, oziroma mu spodneslo stolec, ki kakor pravijo, zaenkrat precej trdno stoji. Navzlic temu smatrajo podučeni krogi, da je Seidler od danes do jutri, kakor je gotovo, da njegova politika ne more živeti dolgo. Načelnik vlade greši na zaupanje vladarja, ki si ga je pridobil s trditvijo, da bi njegov naslednik ne bil prav nič na boljšem in da je torej najvarnejše, ako ostane na svojem mestu.

In ker gospod Seidler, da ga zaenkrat krona še drži, je silno korajžen in nič več ne taj svojih absolutističnih in vsenemskih nazorov. Danes sta bila pri njem zastopnika Češkega Svaza posl. Habermann in Tusar. Razgovor je trajal nad dve uri in o njem je bil izdan v sporazumu z ministrskim predsedništvom kratek komuniké, ki pravi, da Čehi zahtevajo takojšnje sklicanje parlamenta ter poudarja, da bo Češki Svaz v svoji taktiki ostal naparlamentarnih tleh. To zagotovo, ki izključuje obstrukcijo (ni dvoma, da je taktično postopanje med Čehi in Jugoslavi v glavnem že dogovorjeno), je dokaz, da je vsaka bojazen, kakor da bi opozicija hotela parlament razbiti — prazna.

Tem očitnejše pa je, da hoče uničiti parlament — vlada sama. V razgovoru z ministrskim predsednikom so dobili češki politiki vtis, da gre Seidlerju edino še za to, kako onemogočiti obnovitev delovanja državnega zbora. Načelnik vlade neumorno išče razlogov in izgovorov za uvedbo absolutističnega režima. V konferenci s predstavitelji Češkega Svaza je neprestano premleval svoje fraze, da je vsak protest proti zadnjim vladnim naredbam za državo škodljiv in da ugled monarhije nikakor ne dopušča, da bi se o okrožjih in persekucijskih naredbah javno razpravljalo v državnem zboru! Zato da je najbolje, če ostane parlament za enkrat odgojen! Zaman so Čehi ministrskemu predsedniku pripovedovali, da z nadaljnjim odgoditvijo državnega zbora v tem oziru ni nič pridobljeno, ker bodo protesti proti vladnim ukrepom prišli pač v jeseni. Seidler vztraja pri svojem »naziranjju« in potrjuje, kar si šepetajo danes razni avgurji po kuloarjih, da je namreč Seidler tak sovražnik parlamenta, da so mu bili celo krakovski sklepi dobrodošli...

Ministrski predsednik je danes popolnoma vjetnik one politične smeri, ki jo reprezentirajo zloglasni Volkstari. Absolutizem se mu zdi edino sredstvo za uveljavljanje nemških belangov, katere je očitno sprejel v svoj program. Zanesljivo vam lahko poročam, da se je vitez Seidler v zaupnem razgovoru z nemškimi poslanci izrazil, da je odločen kreniti v »novo smer«. Dosedaj da je delal »nepolitično politiko« (kako duhovito!), sedaj pa hoče postati »političen državnik« ter se držati smeri, v katero je krenila vlada z okrožji na Češkem in s svojimi naredbami proti Jugoslavanom. Prvi dokaz »nove politike« naj bo Nemcem takojšnja ureditev vprašanja nemške navtične šole v Trstu. Kakor pripovedujejo nemški poslanci, je tržaški namestnik z veliko vneto vse pripravil za otvoritev tega germanizatoričnega zavoda. Vitez Seidler je Nemcem sporočil, da se bo poduk na nemški navtični šoli pričel že v jeseni.

Jutri imajo nemški poslanci veliko zborovanje. Med njimi je skupina treznih mož, ki svarijo, da naj Nemci strune ne napejajo preveč in ki opozarjajo, da je proti parlamentu naperjena akcija nemških strank jako opasna igra, ter se Nemci na ta način kot edini narod postavljajo proti demokratizmu in proti ustavi — toda pešiča teh treznih ljudi bo ostala sama v puščavi duševne revščine nemških »vodilnih« politikov.

Zvečer so, kakor je v tako kritičnih časih navada, raznašali razni vsevedži zopet vsakovrstne govornice: da bo parlament razpuščen, da so se Poljaki zopet »vdali« in da pride torej do novih pogajanj, da so med Nemci iz-

bruhnili hudi notranji spori itd. Manjkalo ni niti glasov, ki so opozarjali na nagle in nepričakovane obrate v notranji politiki zadnjega časa in svarili pred vsako definitivno sodbo. S posebno zadovoljimi obrazi sem videl danes se sprehajati po parlamentu nekatere nemške poslance iz južnih dežel. Pripovedovali so vsakomur, da se je Seidlerju posrečilo, izposlovati v kabinetni pisarni posebni sožalni telegram za Linhartovega gospodarja Orniga, ki se jim zdi nov dokaz Seidlerjevega »trdno - nemškega prepričanja«.

KONFERENCA PREDSEDNIŠTVA ČEŠKEGA SVAZA Z MINISTRSKIM PREDSEDNIKOM.

Dunaj, 13. junija. (Koresp. urad.)

Slovenska korespondenca javlja: Danes dopoldne sta v zastopstvu Češkega Svaza prišla k ministrskemu predsedniku Svazov podpredsednik Habermann in podpredsednik poslanske zbornice Tusar ter v daljšem razgovoru poudarjala potrebo nemudnega sklicanja parlamenta. Izjavila sta, da si sicer Svaz za bodoče parlamentarno zasedanje pridržuje popolnoma proste roke in da se glede svojega obnašanja proti vladi zaradi poslednjih njenih dejanj nikakor ne bo dal ovirati, da na namerava ostati na parlamentarnih tleh. Nazadnje sta poslancu spravila na razgovor nedavne dogodke na Češkem.

Jugoslovansko vprašanje.

Dunaj, 13. junija.

Kakor poročajo iz verodostojnega vira, je potekla konferenca hrvatskih politikov z ministrskim predsednikom Wekerlom zaenkrat brez definitivnega rezultata. Obe stranki ste razvijali svoje nazore ter jih vzeli ad informandum na znanje. Konferenca se je udeležil tudi bosanski deželni šef generaloberst Sarkotić. Prvotno bi imel iti Wekerle takoj po teh konferencah na Dunaj, da se tam porazgovori z grofom Burianom. To namero je Wekerle opustil. Počakal bo nadaljnega poteka budimpeštanskih konferenc, ki se prihodnji teden nadaljujejo in bo potem šel poročat cesarju.

Z dobro podučene strani javljam še sledeče: Koalicija je v obupnem položaju, kajti oficijalni program madžarske vlade je aneksija Bosne za Madžarsko z nekako avtonomijo. Pod tem pogojem je pripravljena madžarska vlada se zavzemati za priklonitev Dalmacije s Hrvaško in za revizijo ogrsko-hrvatske pogodbe v zmislu nekoliko večje finančne samostojnosti Hrvaške. Zdi se, da je za koalicijo nastopil trenutek odločitve in vse kaže, da so v Pešti odločeni iz iztisniti iz dosedanje rezerve ter jo prisiliti, da jasno pove, ali hoče z Madžari ali z narodom. Njena odgovornost pred zgodovino je ogromna.

Danes sem govoril z nekim vladnim politikom, katerega sem vprašal, kako si pravzaprav predstavljajo na Dunaju praktično izvedbo ureditve jugoslovanskega vprašanja. Odgovoril mi je: »seveda ustavnim putem!« To se torej pravi, da bo avstrijski parlament sklepal n. pr. o izločitvi Dalmacije — tisti parlament, ki ga Seidler pošilja na počitnice! Zatrjuje se, da praktična ureditev za enkrat še ni aktualna, da gre le za načelne rešitve in da bodo pri tem postopali morda tako, kakor pri poljskem vprašanju, katerega je načel znani manifest z dne 5. novembra 1915.

Dunaj, 13. junija. Nemški listi poročajo: Ban Mihalović, sekcijski načelnik za notranje zadeve dr. Krišković, saborski predsednik dr. Medaković, podpredsednik dr. Lukinić ter poslanci tajni svetnik grof Kulmer, dr. Paleček in dr. Dušan Popović se mude v Budimpešti, da se posvetujejo z ministrskim predsednikom dr. Wekerlom o jugoslovanskem vprašanju. Gre sedaj samo za predloge, dočim bo prišlo do sklepov šele pozneje. Zatrjuje se, da bo kot posledica sedanjih pogajanj in posvetovanj v najkrajšem času cesar poslal obema ministrskima predsednikoma ter zunanjemu ministru kot voditelju skupnega finančnega ministrstva lastno pismo, v katerih bo naglašal potrebo in voljo vladarja, rešiti jugoslovansko vprašanje in naročil vodilnim državnikom, da naj predlože cesarju predloge. S tem se bo baje zadeva za enkrat končala ter se bo jugoslovansko vprašanje

še le po vojni definitivno uredilo.

Iz Budimpešte poročajo, da se je dne 12. t. m. popoldne vršil ministrski svet, ki se je bavil z jugoslovanskim vprašanjem. List »A Nap« je baje izvedel iz puščene strani, da so vodili krogi mnenja, da je edina pravična rešitev jugoslovanskega vprašanja ta, ki se da izvršiti brez izpremembe državno-pravnega stališča Hrvaške tako, da bi Hrvaška ostala tudi še vnaprej del dežel ogrske krone. Pripadnost Dalmacije k deželam ogrske krone je tudi z danes obstoječimi zakoni zagotovljena ter gre samo za izvedbo teh zakonov.

Budimpešta, 13. junija. Nekateri madžarski listi javljajo, da so zastopniki koalicije v konferencah z Wekerlom in ministrom Unkelhüsserjem zahtevali ujediničenje vseh Jugoslovancev v eno državo pod svetoštetfiansko krono.

Zagrebsko pismo.

Prvi soglasno sprejeti mestni proračun. — Razkol v koaliciji? — Zopet glasovi o reševanju jugoslovanskega in hrvatskega vprašanja. — Ban v Pešti. — »Neue Südslawische Rundschau«. — Slovenska deca na prehrani. — Nakupovanje živil. — Nova žetev.

Zagreb, 11. junija.

Dne 8. t. m. je mestno starešinstvo imelo plenarno sejo, na kateri je bil predložen prvi redni mestni proračun tekem te vojne. Po mnogomurnem pretresanju je bil proračun sprejet soglasno. To je že samo po sebi v mestih in drugih večjih upravnih okrožjih redkost. V Zagrebu se to oči leta 1868. naprej sploh še ni zgodilo. Meščanstvo je to soglasno odobrenje proračuna sprejelo z zadovoljenjem kot dokaz, da so mestni očetje vseh strank opustili svoja strankarska posebna stališča ter vtritali glavnemu mestu vse potrebe. Občinski svetniki so po glasovanju priredili svojemu županu ovacijo z vzkliki: »Živio načelnik!« — Med sklepi se nahaja med drugim razdruženje tramvajske družbe. Po likvidaciji preide torej zagrebska elektriška cestna železnica v last mesta.

O razkolu v koaliciji se sedaj zopet nekaj več govori, oziroma govorice in namigavanja, ki bodo stara kmalu dve leti, dobivajo nekaj določnejših kontur. Tudi se sicer opaža, da nekateri vodje te stranke nenavadno često konferirajo med seboj po raznih javnih in zasebnih lokalih. Tudi izvrševalni odbor hrvatsko-ogrsko koalicije obdržava seje. V glavnem se poznajo konture nekega razkola v desno in levo krilo. Vendar pa bodi tu že v naprej konstatirano, da se zgoščujejo glasovi, da ni naše vprašanje ali radikalnejši nastop v našo smer jedro celega razkola, vsaj ne neposredno. Le v to krilo je po številu saborskih poslancev slabeje; bila bi to zborna poslanca dr. Ivan Lorković in profesor Giuro Surmin, nadalje karlovaški župan G. Modrušan ter še dva ali trije drugi. Ta grupa, čim se, hoč stopiti kot posebna hrvatska (ne jugoslovanska) stranka, torej bližja ideji sloge hrvatsko-srpske na temelju po plemenih ločene organizacije, ne pa narodnega jedinstva; mogoče bi torej to levo krilo, ako je informacija pravilna, bilo dejansko še bolj desničarsko, nego so Starčevićanci, ki so v svojem novem programu, o katerem sem vam obširno poročal, šli preko pričakovanja daleč na levo, v radikalno jugoslovansko smer; govori se pa, da je večina »Hrvaške samostalne stranke« (hrvatskega dela koalicije) na strani »levičarjev«. V koliko je to res, se da seveda prav težko konstatirati. — »Desno« krilo koalicije je večina njenih saborskih članov z vodji Paleček, Wilder, dr. Kraus, dr. Popović, Sv. Pribičević, dr. Lukinić, dr. Medaković in drugi. »Hrvaška Riječ« je po splošni sodbi v rokah prve grupe. Zato namerava »desna« grupa ustanoviti svoj nov dnevnik, za katerega je baje že pripravil novce, tiskarna, papir in redakcija. O tem bo mogoče odločila glavna skupščina akcionarjev »Hrv. Riječ« dne 23. t. m., kjer se pričakuje »bojno glasovanje«. Politični program te desne grupe je sicer jedinjaški, za narodno jedinstvo na temelju reške resolucije, toda zajedno i nagodbenjaški v zmislu adrese koalicije na kralja z dne 1. marca 1917.

Kakor ni ustanovitev nove samohrvatske grupe načeloma ugodno naši ideji, — more pa postati ugodno pozneje v praktičnem življenju, — tako je načeloma držanje desne grupe ideji sami koristno, toda v praksi utegne zna-

čiti morda najjačjo zapreko, ako se ta grupacija porabi za steber rešenja našega vprašanja v tkzv. »samohrvatskem« zmislu. In res so se 9. t. m. odpeljali v Pešto na važna politična posvetovanja ban Anton pl. Mihalović, saborski predsednik dr. Bogdan Medaković ter več poslancev, med njimi dr. Edo Lukinić, dr. Dušan Popović, dr. Ivan Paleček, da se posvetujejo z Wekerlom. Poloficijozno se je sicer tudi zatrjevalo, da veljajo posveti finančni nagodbi, kar je pa izključeno, ker mnogi odšli poslanci sploh niso člani regnikolarne deputacije, a razven tega se opaža s pozornostjo, da se ni odpeljal v Pešto, namreč da je ostal v Zagrebu podban dr. Vinko Krišković, — zato so se tudi takoj raznesle vesti, da bo on kmalu odstopil in da stopi na njegovo mesto Danilo Dimović... Proti le-temu se pa tudi zopet pojavlja govoriča itd. itd. Gotovo v tem kaosu in da veljajo budimpeštanska posvetovanja rešitvi političnega vprašanja in zato so narodni krogi v skrbeh, kajti eventualno pristajanje vladne večine na Wekerlov načrt — pripojenje Dalmacije Hrvatski, Bosne Ogrski, bi bilo pristajanje hrvatske narodnovladne večine na nemške belange, na eliminiranje dalmatinskih poslancev iz državnega zbora; na novo delitev naših dežel s tem, da pristanejo Hrvati na podjarmljenje Bosne Madžarom in da se odpovedo Slovincem, mogoče tudi, da se v junktimu s tem rešenjem odcepi Galicija. To je ono isto, kar je hotel z drugimi besedami povedati Stürgkh tik pred svojo smrtjo...

Samo da bi končno provedenje tega načrta bilo potrebno dvojno ustavelomstvo. Po nagodbi treba vprašati dalmatinski sabor, ali pristaje, in enako bosanski. Vprašan bi pa moral biti seveda tudi avstrijski parlament, ki bi moral s kvalificirano večino odobriti spremembo ustave. Da takšna rešitev ni nobena rešitev, se razume, in narod je ne bo priznal. Toda akatno je vprašanje, kaj se zgodi sedaj? Ali pa se zopet vse skupaj odgodi in so posvetovanja v Pešti le informativna?

Tu je izšel 1. broj nove nemško pisane revije »Neue Südslawische Rundschau«, ki bo izhajala dvakrat na mesec pod odgovornim uredništvom dr. Nika Krekovića v založništvu »Hermes«, trg. del. društva v Zagrebu. Revija hoče informirati severnoslovanske, nemške in italijanske kroge o naših težnjah in hoče poročati o naših stremeljih ter pri tem pustiti do besede vse nacionalno misleče ljudi brez razlike nianse (n. pr. radikalce, milinovece, koalicionaše, deklaracionaše, revolucioniste, samo ne frankovcev in podobnih). V predgovoru pravi: »Denn in uns, in den Herzen der Südslawen, der Slovenen, Kroaten und Serben, ist die südslawische Frage bereits gelöst. Die gemeinsam erlittene Unbill, die Bluttaufe einer erlösenden Erfahrung haben den beireitesten Massen den Weg gezeigt, der den besten Intellektuellen seit den Zeiten der nationalen Wiedergeburt als Ziel vorgeschwebt hat.« — Prvi članek za predgovorom je napisal predsednik Češkega Svaza poslanec Staněk: »Čechen und Südslawen«, toda od članka ni preostal niti naslov. »Što se bili na zeleni gori?« Dr. F. pl. Šišić piše strokovno zgodovinski članek: O postanku današnje Dalmacije in o njenem zopetnem združenju s Hrvaško; Stjepan Radić: Prva slovanska trozveža; in profesor Filip Lukas, strokovnjak v trgovski geografiji, o Jugoslovanih in Jadranu. Na to prinaša prvi zvezek še listek (o f. Nikoli pl. Tomašiću), politični pregled, glose ter referate o slovenskem Narodnem gledališču, o pokojnem glasbeniku Vilku Novaku itd. — Prvi broj dela zelo ugoden vtis po vsebini, manj po zunanosti, vendar bo končna sodba o reviji mogoča še le čez nekaj časa. Upamo, da bo držala, kar obeta in da bo informirala pravilno. Gotovo je pa že tudi, da se bo morala hujše boriti s cenzuro, nego dnevniki, ker je vlada skrajno neljubo, da se v resni reviji

na resen, rekeli bi znanstven način informira nemška in druga zunanja publika o istini. Bele lise »krase« prvi broj v obilnem številu in nadaljnih so napovedane, češ »eine ernste Revue... nach 14 Tagen kann man immerhin etwas davon lesen...« zato raje plenimo kar povprek.

Slovenska deca je dospela na namembni kraj, Varaždin, bila tam sijajno sprejeta in porazdeljena po hišah. V Varaždinu se je sestavil v njih oskrbovanje in nadziranje odbor 50 gospa. Otvorjajo se tudi nova prosta mesta za nameščenje novih transportov.

Mnogi begunci in tudi nepobeglo prebivalstvo iz okolice Trsta, pa tudi iz bližnjih krajev, so prihajali v zadnjih tednih v masah v Zagreb nakupovat živil in odnašati ogromne nahrbtnike. To je dalo povoda poostrenim »varnostnim« odredbam. V zadnjih dneh se brezobzirno plenijo vsi nahrbtniki, poostreno pregledujejo vozove, ostra kontrola se je raztegnila tudi na vse postaje izven glavnega mesta. Mnogo stotinam naših ljudi je bilo zaplenjenih v poslednjih dneh ogromno blaga, brez o d š k o d n i n e, vsled česar se takšni izletni sem ne pripravljajo več. Mere so vsled tega poostrene, ker se pričinja tudi tu zaloge izčrpavati. Tako, kakor na Ogrskem, tudi na Hrvatskem ni. Predvčeraj se je celo zgodil slučaj, da so redarji odvzeli trem Primorkam napolnjene »baule«, one so v neprijetnem presenečenju nekoliko preveč regljale, užalile stražo, bile odvedene in obsojene na tri dni zapore. Intervencija ni pomadala... Opozorjamo torej našince, naj si najdejo drug način obskrbe iz Hrvatske, ker je progla Zagreb-Zidan most postala zelo neugodna.

Končno: Gospodarsko poročilo o stanju nove žetve na Hrvatskem, v Slavoniji, Sremu ter na južnem Ogrskem (Bački in Banatu) je skrajno neugodno; dasi stojišta pšenica in koruza lepo za oko, sta obe vrsti sila trpeji od črva, a koruza je radi hladnega in mokrega vremena zelo zaostala. Zato se pričinja tudi v tem dosedanjem eldoradu resne skrbi za bodočnost.

Iz slovanskega sveta.

»Društvo hrv. književnikov« v Zagrebu je imelo dne 6. junija svojo glavno skupščino, ki jo je vodil podpredsednik prof. Surmin. Dosedanji predsednik Ljuba Babić - Glatki je odstopil; povod temu je dalo pač stališče, ki ga je zavzemal o priliki Preradovičeve svečanosti; bil je takrat zato, da se iz oportunih vzrokov svečanost preloži. Skupina »Knj. Jugac« je že takrat kandidirala Voinovića, ki je sedaj res izvoljen društvenim predsednikom. Volitve so sad kompromisa, in sicer je predsednik zastopnik jugoslovanskega aktivističnega programa, njemu blizu je podpredsednik Surmin, ostali odbor pa je dosedanji odbor iz politične hrv.-srbske koalicije. Novi odbor bo odločeval tudi o bodočnosti društvenega glasila »Savremenik«; zato skupina »Knj. Jugac« ni hotela stopiti vanj, pač pa Jugovci stopili v društvo kot člani. S tem se polagoma izvršuje književniška koncentracija in Jugoslovansko edinstvo dobiva moč. — Najnovejša poročila iz Zagreba pravijo, da je Vojnovićevo predsedništvo odklonil, češ, da smatra sicer izvolitev za najvišjo čast, da pa se ne čuti sposobnega. Predsedniško vprašanje ostane torej za enkrat še nerešeno.

Bivši ban dr. Nikola Tomašić, ki je pred kratkim umrl, je ostavil veliko premoženje in ogromno knjižnico. Knjižnico (30.000 zvezkov) je zapustil zagrebski vsenčlanski knjižnici oziroma Akademski knjižnici. V njegovi knjižnici je tudi dosti redkosti (unica), ki jih niti za drag denar ni več dobiti. Svojih 694 delnic hipotekarne banke (200.000 K) je zapustil na doživljenjski užitek svoji soprogi Pavli, roj. Gajevi, po nje smrti pa pripade polovica Jugoslovanski Akademiji za proučevanje hrv. jezika in zgodovine. Pokojnik je bil Akademiji tudi kot ban zelo naklonjen. Med drugim je bil i ustanovnik »Matiče Slovenske«.

Podrobno kulturno delo po hrv. mestih znatno napreduje. Izmed slovanskih mest je tu omeniti Vinkovce, kjer so gimn. profesorji že l. 1916. osnovali poseben odbor za ljudska predavanja; letošnje pomlad se je vršilo 8 predavanj (o starih Vinkovcih, o kužnih boleznih, ustavnih načelih itd.).

Pred kratkim je bil v Sarajevu prvak Zveze nemških poštinih uradnikov Pavel Pogatschnigg, Nemška »kolonija« — kdo bi ne mislil tu na slavnoznanec rimske kolonije, mu je priredila častni večer. Pogatschnigg je eno vro

Govoril o važnosti nemških društev in je takoj pridobil 60 poštinih uradnikov na svojo Zvezo. Pošta je v Bosni vojaški Pogotchnig je bil še povabljen, naj prisostuje skupščini Zveze Nemcev v Bosni in Hercegovini.

Penzijski fond Društva čeških žurnalistov je imel svojo skupščino dne 31. maja. Penzijo uživa 18 članov, 15 je čakateljev. Penzija znaša 105 K mesečno.

Češki književni list »Světlo zora« je svojo 39. številko posvetil povsem češkim gledališkim slavnostim ter približno mnogo slik slovenskih gostov. Tudi 40. številka ilustriranega »Češkega sveta« prinaša več slik, ki se nanašajo na svečanosti. — Te dni so na Moravskem blizu ogrske meje pri znanem kopališču Luhačovicah na tovrnem vplaku dobili elegantnega gospoda, ki se je legitimiral kot kr. ogrski policijski komisar. Hotel je na vsak način s tovrnim vplakom v Ogrsko Gradišče na češko manifestačno skupščino, češ, tam bo sigurno brazna anarhistična, boljševeška češka drhal in morda tudi ogrski Slovaki? Seveda mu je načelnik postaje odločno zabranil potovati s tovrnim vplakom. To je lep zgled ogrske — policijske korektnosti!

Mesečni Slovenski Pregled poljskega dnevnika »Kraja« (Lešno na Poznanjskem) je v svoji najnovejši številki prinesel članke o Slovacih in Lužiških Srbih (ne kakor da bi Slovake hotel trgati od Čehov, piše o njih v posebni številki, marveč iz čisto vnemnega vzroka, ker v češki številki ni imel več prostora). O Slovacih pravi urednik in pisatelj člankov prof. Dresler: »Slovaki zahtevali samo to, kar celo merodajni krogi Avstriji in Ogrskemu in v Nemčiji dandanes radi priznavajo malim narodom v nekdanji Rusiji, in Irskem in v Indiji: samoodločevanje... Nekaj ogrski škof je ukazal iz bogoslovskih knjižnic vredi vse slovaške knjige! — O Lužici poroča list: »Vsak Lužičan, vsaka Lužičanka govori dandanes ravno tako lahko nemški, kakor svoj rojni jezik, le kakie osemdesetletne starke se ne morejo več na nemške zvoke navaditi. — Stoletna smrti poljskega nacionalnega junaka Henrika Dabrowskega se je obhajala dne 6. junija. Dabrowski je bil sodelovnik Kościuškovega in ustanovitelj poljskih legij za Napoleonov časov, ki so popularizirale pesem »Ješče Polska nie zginie!«. Napoleonu je v Berlinu rekel: »Poljak da krv in življenje za neodvisnost domovine.« V Krakovu so po solah, cerkvah in gledališčih praznovali spomin Dabrowskega. V Nemčiji pa so slavnosti — prepovedali. (Dabrowski je 1807 prevajal uprav na Poznanjsko in pozval Poljake na vstajo). Dnevnik »Kraja« v Lešnu je izšel 6. junija v svečani opremi s sliko Dabrowskega, dne 7. junija pa je na čelu številke javil z debelimi črkami: »Vseled ukaza generalne komande je naš list za tri dni ustavljen...« List je urejevan odločno katoliški in oportunistično. Sumljivo pa se mora generalni komandi zdiati če radi »Mesečnega Slovenskega Pregleda«.

Čehi 400letnice Husove smrti l. 1915. niso mogli tako proslaviti, kakor so hoteli. Sklenili so pa, ustanoviti Husovo ljudsko univerzo, ter so od takrat nabrali že znatne svote zanj. Zda pa predlaga pisatelj J. S. Machar v »Narodu« (št. 21.), naj bi češki pisatelji za obletnico svojeja lanskega manifesta — za Husovo visoko šolo zbrali — četrt milijona kron, in sicer tako: umetniški album z lastnoročnimi podpisimi pisateljev bi dal (1000 eks. po 100 K) 100.000 K; album z avtografskimi verzji ali prozo, 300 komadov po 200 K = 60.000 K; album z rokopisi pokojnih pisateljev, 200 eks. po 500 K = 100.000 K. O tem predlogu J. S. Macharja razpravlja »Večer« (dne 1. junija). Pritrjuje mu, a zbirki hoče dati drug namen, naj bi rajši češki pisatelji porabili zbirko za osiguranje svoje lastne eksistence; za Husovo visoko šolo niti dajo oni, ki so med vojno obogateli. Temu nasvetu »Večera« je »Osvetovij svaz« (Prosvetna zveza) že deloma ugodil; od izkupička akcije, ki ji je Machar dal pobudo, hoče češkemu pisateljstvu pokloniti 100.000 K, da bi se za čas vojske pomaglo onim pisateljem, ki hudo trpe vsled današnjih razmer.

Na francoskem bojišču je padel eden izmed najodličnejših narodnjakov lužiških Srbov, Jurij Dolnik, katoliški duhovnik. L. 1911. se je udeležil novinarskega slovenskega shoda v Belgradu; to je takrat izzvala burjo v nemškem časopisu.

Razmere na Ruskem.

Curij, 13. junija. »Corriere della sera« poroča iz Petrograda: Od Ljcnina ukazana prisilna mobilizacija zadeva povsod ob odpor. Celo Rdeča garda razpada. Tudi socialni revolucionarji so se postavili proti mobilizaciji.

Proces proti bivšemu carju.

Amsterdam, 13. junija. »Daily Express« poroča iz Petrograda, da obeta prinesiti proces proti bivšemu carju velike senzacije. Glasom poročil iz Moskve, zbira sovjet pisma in brozjavke bivšega carja italijanskemu kralju Viktorju Emanuelu, Ferdinandu bolgarskemu, grškemu kralju Konstantinu, belgijskemu kralju Albertu, Poincaréju in cesarju Viljemu. Trdi se, da je prišlo pri sestanku vladarjev v Potsdamu do tajne pogodbe. Iz brozjavk in pisem izhaja, da sta ruski car in nemški cesar sklenila zvezo proti Francoski in Angliji. Zlasti je bil car Nikolaj obljubil cesarju Viljemu, da ne bo oviral nemških načrtov v Turčiji in se je to zgodilo takrat, ko je Nemčija poslala v Carigrad vojaško mislijo. Iz raznih virov prihaja vest, da se vrše pogajanja, da se pošlje rodbina Romanov preko Rima v Švicco, kjer naj bi car v miru končal svoje življenje. »Lokalanzetger« poroča k temu: V Potsdamu ni bila sklenjena nobena tajna pogodba, marveč samo dogovor med Bethmannom in Sazonovom, ki jo je Bethmann kmalu nato v obriših sporočil državnemu zboru ter se je pri tem izkazalo, da je prisposlo temu dogodu popolnoma drugačno deležosežnost kakor Rusi. Sele več let nazaj, leta 1913, je prišlo do sporov med

slje v Carigrad pod Liman - Sandersom. Poročevalec »Daily Express« poroča, da bodo carja vsled zadnjih češko - slovaških vstaj, ki so posegale tudi v Ural in Jekaterinburg, prepeljali v Moskvo. Švedski listi pa poročajo iz raznih virov, da se vrše pogajanja, da bi se carska rodbina preko Romunske spravila v Švicco. V Švici naj bi car Nikolaj živel kot privatnik.

Letna skupščina trgovske in obrtniške zbornice kranjske.

Ljubljana, 13. junija.

Danes se je vršila pod predsedstvom predsednika zbornice Ivana Kneza letna skupščina kranjske trgovske in obrtniške zbornice. Skupščina je bila pomembna zato, ker se je tudi pri tej priliki posvedočila narodna solidarnost, ki vlada med slovenskimi strankami, odkar nas je vse združila ena misel. Dosedaj je bil podpredsednik zbornice Nemeec, ravnatelj Pammer, osebno gotovo sposoben in koncilijanten mož, ki pa se je žal dal od Volkstratovcev zapeljati v žalostno, našemu narodu strupeno sovražno politiko vsenemškega radikalizma. Tako se je zgodilo, da se je ravnatelj Pammer pridružil Vsenemcem in renegatom, ki so šli dne 25. maja tožiti in obrekovat Slovence pred cesarja. Govoril je pred vladarjem v imenu »zatriranega kranjskega nemštva« ter si tako zaslužil Orngigove laurike. Bilo je izključeno, da bi ta mož še nadalje zavzemal zaupno mesto v korporaciji, ki je po svoji veliki večini slovenska. Res je bil ravnatelj Pammer svoj čas izvoljen na podlagi dogovornejega kompromisa s slovensko narodno - napredno zbornično večino, toda za take dogovore velja staro pravilo »rebus sic stantibus« in ravnatelj Pammer ter Nemci so morali vedeti, da je z badenskim dnem še tako rahla zveza s slovenskimi strankami postala nemogoča. Povrh je narodna solidarnost zahtevala, da napredni zbornični svetniki dajo pripadnikom S. L. S. primerno zastopstvo v prezidiju; podpredsedniško mesto pritiče S. L. S. kot drugi najmočnejši skupini tudi po parlamentarnem običaju v tem trenutku, ko je zveza med večino in eno ali drugo manjšo frakcijo postala nemogoča. Ravnatelj Pammer zato ni bil več izvoljen v predsedništvo, podpredsedniško mesto je marveč zasedel zastopnik S. L. S. svetnik Ogrin. Mi to odločitev iskreno pozdravljamo in smo prepričani, da bo izzvala v vsej narodni javnosti pravo zadoščenje.

Skupščina zbornice je bila važna tudi vsled zanimivega poročila zborničnega predsednika o gospodarskem položaju dežele, h kateremu se še povrnemo.

Seja je potekla tako - le: Predsednik zbornice Ivan Knez odpravi se, imenuje za zapisničarja zbornična svetnika Ložarja in Franchettija ter poroča:

Predvsem se spominja vselega dogodka v cesarski hiši, rojstva četrtega princa prevzvišeni cesarski dvojici. Predlaga v imenu združenih odsekov, da v delanstveni znak vesolja ob tem povodu kakor tudi povodoma srečne rešitve Njeg. Veličanstva iz smrtne nevarnosti zbornica daruje 1000 kron za vojaški dom v Ljubljani.

Nj. Veličanstvo je zborničnemu članu g. Maksu Samassa podelilo plemstvo. Izrekan g. Samassa iskrene čestitke na visokem tem odlikovanju. Njega Veličanstvo je odlikovalo tudi zborničnega tajnika g. dr. Frana Windscherja z vojnim križcem za civilne zasluge II. reda in zborničnega pisarniškega ravnatelja g. Josipa Hauptmanna s tem križcem III. reda. Tudi njima iskrene čestitke. Odlikovanja časte gotovo tudi zbornico samo.

Dne 2. januarja 1918 je preminul bivši zbornični član gosp. Pavel Velkavrh. Rajnik je bil član zbornice od 5. novembra 1903 do 13. februarja 1912 ter se vedno marljivo udeleževal zborničnega dela. Bodi mu ohranjen časten spomin!

Funkcijska doba pravih članov trgovskih in obrtniških zbornic se je podaljšala do 31. decembra 1918. C. kr. trgovsko ministrstvo je odobrilo zbornični proračun. Odobre se nekatere izpremembe v šolskih odborih in znesek 300 K za trgovski in združni tečaj za podčastnike in prostake, nesposobne za vojaško službo.

Pred kratkim je bilo razpisano osmo vojno posojilo. Usolam se staviti predlog, da častita zbornica, kakor pri prejšnjih, tudi pri tem podniše za račun pokojnškega zaklada 10.000 K nominalno 40 letnega davka prostega 5 1/2 % amortizacijskega državnega posojila. (Predlogu se pritrji soglasno.) Izrekan obenem trdno prepirčanje, da se bodo pridobitni krogi v deželi enako požihtovalno kakor pri prejšnjih posojilih odzvali apelu domovine.

Na predlog združenih odsekov in po poročilu zborničnega predsednika ostanejo dosedajni prispevki zborničnim uslužbenecem povodom draginje, zvišja pa se doklada za 50 % sedanje odmere, slugi se je zvišala plača.

Zbornični svetnik Rakovec se spominja visokega odlikovanja zborničnega predsednika Ivana Kneza za ter mu čestita na tem priznanju njegovega požrtvovalnega delovanja. Vsa zbornica mu živahno čestita. Zanjiskit zadnje seje se odobri.

Slede na to naznanila predsedstva, ki jih prinesemo zaradi njih važnosti za celo deželo v daljšem izvlečku v eni prihodnjih številki.

Na predlog zborničnega svetnika Franchettija se izreče predsedništvu in uradništvu za temeljito poročilo in za veliko izvršeno delo priznanje in zahvala. Zbornični svetnik Lenarčič na to v daljših izjavljanih kritizira delovanje central ter stavi končno resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta ter se glasi:

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko izjavlja: Po dosedanjih izkušnjah se med vojsko ustanovljene vojne centrale za preskrbo prebivalstva niso sponeale. Ne le da niso mogle vzlic monopolu preskrbe ljudstva z življenjskimi potrebščinami, so posredno povzročile tihotapni promet z neizmerno visokimi cenami za vse življenjske potrebščine. Poleg tega so te centrale ustavile skoro vse delovanje trgovcu, ki je edini poklican posredovati med producentom in konsumentom in ki more na podlagi večletnih izkušenj in osebne skrbnosti posikati vse vire in obvarovati komune predmete vremenske in tatinske škode in konzumente pravočasno preskrbeti z blagom. Pri tem delu trgovca se posredovalni stroški nikdar ne morejo dvigniti na ono višino, kakoršna se vobče sedaj opazuje in katero vsa sodnijska preganjanja dražilecev ne morejo odpraviti.

C. kr. vlada se naprosi, da vpošteva dejanski stan in vse vojne centrale tako hitro kakor le mogoče in to še med vojsko odpravi, medtem pa prosto trgovstvo zopet vpletje v njegovo poklicano delovanje. Vršile so se nato volitve. Za skrunitatorija sta bila imenovana od predsednika zbornična svetnika Lenarčič in Franchetti.

Za predsednika je bil izvoljen z vsemi oddanimi 15 glasovi dosedajni predsednik Ivan Knez. Za podpredsednika je bil izvoljen s 15 glasovi od oddanih 16 glasov svetnik Ivan Ogrin. Za provizoričnega podpredsednika je bil izvoljen s 16 glasovi svetnik Jean Schrey. Z vzklikom so bili izvoljeni za računske preglednike zbornični svetniki Ložar, Perdan in Samassa.

Ker je bilo treba dopolniti nekatere odseke so se vršile tudi volitve v obrtni, trgovski in prometni odsek ter so bili izvoljeni v obrtni odsek zbornični svetniki: Franchetti, Ložar, Pammer, Schrey in Stare; v trgovski odsek Gassner, Knez, Perdan, Urban in Zorc; v prometni odsek Horvat, Hribar, Lavrenčič, Pammer in Rohrmann.

Zbornični član gospod Josip Perdan je poročal v zborničnem računu za l. 1917 in o 6 zborničnih zakladih za isto leto. Računil so bili odobreni, računodajalca pa dan absolutoriji.

Zbornični predsednik Ivan Knez je pojasnil na vprašanje zborničnega podpredsednika Ogrina, da je prevzela zbornica obveznost ustanoviti za višjo obrtno šolo nekaj ustanov.

Zbornica votira nato Rdečemu križu za vojaštvo, ki prihaja iz vojnega vjetništva 300 K, odobro za slepe in invalide 500 kron, upravi zavoda za slepe v Odlihenheimu v Gradcu 500 K.

Zbornični podpredsednik Ogrin stavi na to tujni predlog, da bi se olajšala dobava surovin obrtnikom in trgovcem in sicer tako surovin, ki niso pod zaporo, a jih kljub temu ni mogoče dobiti, kakor tudi surovin, ki so pod vojaško zaporo. Turzadeno poda prvi zbornični tajnik dr. Muznik pojasnila zlasti glede železnih surovin.

Zbornični svetnik Franchetti opozarja na težko, ki zadevajo obrt in trgovino vsled nedostopnosti vojaških oblasti za oprositev samostojnih trgovcev in obrtnikov ter predlaga to-le resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta:

Trgovska in obrtniška zbornica izreka nujno željo, da se c. kr. domobranksko ministrstvo in c. kr. vojno ministrstvo v bodoče v večji meri kakor dosedaj ozira na utemeljeno prošnjo samostojnih obrtnikov in trgovcev za oprositev od vojaške službe zlasti onih, ki so kvalificirani glede na njih sposobnost za vojaško službovanje s črkami B in C in starejših letnikov.

Z ozirom na interpelacijo zborničnega svetnika Ložarja in na pojasnilo zborničnega revizorja Perdana se naroči zborničnemu predsedniku, da pri sebi železniškega odseka spravi na razgovor tudi zatovrtitv dolenskega kolodvora za vstop potnikov. Zbornični svetnik Lenarčič opozarja predsednika, da naj pri tej priliki spravi tudi na razgovor težkoče v prometu na železnicih, vsled česar se blago kvari na raznih postajah in na proci, ter navaja konkretne slučaje.

Z Italijanske fronte.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 13. junija. (Kor. urad.) Na Italijanski fronti neznatno bojno delovanje.

V Albaniji je bilo prodiranje Francozov na črti Kamna-Sinapremte ustavljeno. — Šef generalnega štaba.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

12. junija. Na vsej fronti je bilo artiljerijsko delovanje omejeno na posamezne vzmernjevalne strele. Naše patrulje so prizadale izpostavljenim stražam in izvidnim oddelkom sovražnikovim južno Stilserskega prevala, v dolini Presoni in na hribu Asolone izgube, so vjele nekaj sovražnikov in vplenile orožja in materiala. Sovražni oddelki so bili odbiti v dolini Corceo in v Lagarinski dolini.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 12. junija. Palestina. Dne 9. junija pozno zvečer je sovražnik po silno močni artiljerijski pripravi obnovil svoj napad ob obali. Vsled našega dobro ležečega ognja iz topov, strojnih pušk in pušk je imel sovražnik silno velike izgube. Zopet se je sovražni napad ponesrečil. Z ostalih front ničesar pomembnega.

Ljudi napadi in protinapadi na zapadu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 13. junija. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Armadna skupina prestolonasledn. Ruprechta: Od časa do časa je oživel artiljerijski boj. Krajevne infanterijske prakse. — Armadna skupina nemškega prestolonaslednika: Jugozapadno Noyona je izvršil Francoz ponovno močne protinapade na obeh straneh velike ceste Roye-Estres St. Denis. Z največjimi izgubami se je zlomil tudi ta naval. Nad 60 oklopnih polju leži razbitih na bojnem polju. Število vjetnikov je naraslo na 15.000. Plen topov znaša po dosedanjih ugotovitvah nad 160. Pri odbijanju sovražnih protinapadov je prišlo nekaj naših v najsprednejši infanterijske črte pripeljanjih topov v sovražni roko. Severno Aisne so prodrii napadalni oddelki v sovražne jarko. Južno Aisne smo napadli sovražnika po močnem artiljerijskem učinku in ga vrgli iz njegovih črt vzhodno Curty-Domiersa preko treh krajev nazaj. Severno Corcyja je bila nižina ob Savieresu očiščena sovražnika. Vjeti smo nad 1500 sovražnikov. Večkrat ponovljeni sovražni napadi severozapadno Chateau - Thierry so se zlomili z mnogimi izgubami.

Zadnja dva dneva je bilo zbitih 35 sovražnih letal. Stotnik Berthold in poročnik Wenckhoff sta dosegla svojo 33., nadporočnik Schleich svojo 29. in 30., poročnik Veltiens svojo 20. in 21., stotnik Reinhart svojo 20. zmago v zraku. — von Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 13. junija. (Kor. urad.) Na bojnihi frontah je položaj nezupremenjen. Krajevni boji južno Ypresa, jugozapadno od Hoyona in južno od Aisne.

Trg Estrées - St. Denis leži 13 km zapadno od Compiègna ob veliki cesti Pariz - Senlis - Roye - Péronne - Cambrai. — Vas Cutry leži 6 km južno od Aisne, kakih 12 km jugo - zapadno od Soissons. Vas Domliers leži nekako 4 km jugo - vzhodno od Cutryja blizu velike ceste Soissons - Villers Cotterets. Vas Corcy leži 8 km vzhodno od mesta Villers Cotterets ob železnici Soissons - Villers - Pariz v dolini rečice Savieres, ki prihaja iz južne okolice soissonske in se nad mestom La Ferté Milon izlize v Ourcq.

Berolin, 13. junija. (Koresp. urad.) Wolffov urad poroča: Dne 11. junija zjutraj je sovražnik po močni strelski pripravi pod zaščito jutranje megle v več valovih in z globoko razporednimi četami napadel naše pozicije severo - zapadno Chateau - Thierry. Tudi tu smo zavrnili vse sovražne napade s krvavimi izgubami za sovražnika. Od 21. marca sem so Nemci pridobili 6566 km² ozemlja. V tej številki še niso vštete pridobitve napada med Montdidierom in Noyonom. Temu nasproti je mogla ententa pri vseh svojih velikih bitkah ob Sommi, pri Arrasu in na Flandrskem v mnogo meseč. bojih zavzeti samo 561 km². Število vjetih se je z zadnjimi uspehi ob Matzi zvišalo od 21. marca sem na 208 tisoč mož.

Berolin, 13. junija. Wolffov urad poroča: Ze drugi dan opoldne so Nemci obvladali Matzo. Štiri nove francoske divizije niso mogle preprečiti, da bi Nemci ne zavzeli nižine ob Matzi ter so bile te divizije tudi potegnene v vrtnec francoskega poraza. Tretji bojni dan je prinesel velike sovražne protinapade. Kakor se je pričakovalo, je sovražnik polagal težišče na zunanje desno krilo v prostoru pri Avencourtu in tja do južno od Meryja. Z veliko artiljerijsko pripravo in s številnimi tanki so navali Francozi na novo nemško črto. Osem sovražnih tankov je bilo na mestu vpletenih. Tudi nasproti novi nemški črti južno od Matze so se razbili francoski napadi vsled silajnega nastopa nemških čet. Se lutejši je bil boj na vzhodnem delu odseka ob Matzi. Tu je nemška artiljerija v široki črti iz gozda severno od Villers sur Couduin prihajajoči francoski protinapad ob robu gozda nenadoma napadla in porazila. Tretji dan se je uspeh Nemcev tako razširil, da so moral Francozi na vzhodnem bregu Oise do zadnjega zapustiti veliki gozd pri Carlepontu.

Dunaj, 13. junija. Velika francoska protiofenziva severo - zapadno od Chateau-Thierry se je skrhla v posamezne krajevne napade. Suneč jugo - zapadno od Noyona pa je zahteval močne francoske sile. Nemci so vrgli nasprotnika v dvadnevni bitki z višinskih pozicij jugo - zapadno od Noyona v nižino Aronde. Ze tri dni napadajo Francozi z 10-15 rezervnimi divizijami, pa se jim ni posrečilo, doseči še nobenega uspeha. Nov nemški napad se vrši sedaj severno od Aisne. Tu so Nemci napadli sovražnika na obeh straneh Carleponta preko Tracy le Val in skozi gozd Laigue. Podroben poročila o bojih in dogodkih v sosednem prostoru pri Namcelu in Moulinu še ni. Napad, namenjen preko Aisne vzhodno od Compiègna gre proti boku v prostoru pri Villers Cotterets s fronto proti vzhodu stotečega francoskega zbora. Položaj Francozov na obeh straneh Oise in Aisne prihaja vedno bolj težaven. Francozi se bodo morali te dni odločiti, da iznova opuste nekaj ozemlja.

Haag, 13. junija. »Nieuwe Courant« poroča: Novo postavljena obrambna komisija za Pariz je že večkrat izvršila inspekcije pariških trdnjaviških naprav. Obenem prihajajo v Pariz veliki transporti z živili. Zastopniki 24 predmestij so napravili vlogo na pariško vlado, da naj nemudoma izvrši delo za podzemeljska bivališča za prebivalstvo za čas obstreljevanja Pariza.

Bern, 12. junija. (Koresp. ur.) Povodom ustanovitve obrambnega odseka v Parizu pravi časopisje, da javnost iz tega še ne sme sklepati, da je glavno mesto ogroženo. Samo za slučaj ogrožitve in obleganja Pariza je treba še sedaj storiti vse potrebno. »Temps« pravi, da bo Pariz pripravljen na vse žrtve. Delno razdejavanje Pariza na bo povzročilo nikdar, da bi Francozka prišla s kakimi priznanji ali pohlevnimi mirovnimi poudabi.

Bern, 13. junija. Povodom ustanovitve obrambnega komiteja v Parizu izjavlja »Homme Libre« med drugim: Veliki pomen Pariza ne leži v tem, da je glavno mesto entente vojne. Ni treba praviti Nemcem, kakšno važnost ima mesto kot strategično središče vseh zavezniških armad na zapadni fronti. Železnice, ceste, kanali, prometna sredstva vsake vrste izhajajo iz Pariza, ki je brezprimerni centrum sil intelligence, dela in sredstev. Morda je to slaba posledica sto in stoletne centralizacije, ki je pa sedaj ni mogoče odstraniti. Pariz je življenjsko središče, katero je treba štiti. Brunet, član obrambnega odseka, pravi v »Matinu«: Francozka bo prinesla vse žrtve in storila vse, da bo preprečila obstreljevanje glavnega mesta iz neprevlelike razdalje. Intenzivno obstreljevanje Pariza bi napravilo narodni obrambi neprecenljivo škodo ter bi uničilo industrijo.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

11. junija zvečer. Bitka je trajala danes od Montdidiera do Oise. Na levi strani so izvršile naše čete s podporo napadalnih vozov danes dopold, protinapad na fronti 12 km med Ribescourtom in Saint Maurem. Kljub litemu sovražnemu odporu smo dospeli do južnega roba Freolja, zavzeli višino med Courtcelesom in Mortemerom ter ponesli svoje črte več kot 2 km naprej. Vzhodno od Meryja smo zopet zavzeli Belloy in gozd Genlis, ter dospeli na južni rob Saint Maura. Sovražnik, ki je imel težke izgube, je pustil v naših rokah tudi nad 1000 vjetih in nekaj topov. V centru smo vrgli nemške čete, katerim se je bilo posrečilo prodreti do južno Ferme Loges in Antheuilla tja do onstran teh dveh točk. Na desni je skušal sovražnik ojačiti svoj pritisk ter dospeti v dolino Matze. Več silnih napadov proti Chevincourtu smo zavrnili. Sovražniku se je posrečilo ustaliti se v Machomontu in Bethancourtu. Tam se vrše hudi boji. Južno od Ourcqja so zavzele ameriške čete danes zjutraj gozd Be-leau ter vjele 300 mož.

12. junija popoldne. Med Montdidierom in Oise je trajala bitka pomeč brez večjih izprememb. Na levem krilu smo zlomili vse sovražne poskuse. Francoske čete so iznova prodirale vzhodno od Meryja in od gozda Genlis. Silni nemški napadi so skušali Francoze potisniti tudi nazaj ob Arondi in ob fronti Saint Maure - Ferme Loges - Antheuill. Francoske čete so vzdržale sunek, prizadevale sovražniku velike izgube ter obdržale svoje pozicije. Na desni francoski fronti Nemci kljub večkratnim naporom niso mogli prodreti preko južnega brega Matze. Francozi držo prostor južno od Chevincourta in Marest sur Matz. Glasom novejših poročil je zadel večer francoski protinapad na mogočen nemški napad, ki se je pripravil na isti fronti. Francoske čete so zadele ob močne bojne čete, ki so jih zmedle. Ena sama francoska divizija je pripeljala nazaj vjele štirih različnih nemških divizij. Južno od Aisne so napadli danes zjutraj Nemci med reko in gozdom Villers-Cotterets. Na fronti Domliers-Cutry južno od Ambleny se vrše luti boji.

12. junija zvečer. Med Montdidierom in Oise je sovražnik čez dan obnovil svoj pritisk na naše levo krilo. Vsi njegovi poskusi so se ponesrečili. Večral smo napredovali v okolici gozdov Belloy in Saint Maure ter vjele 400 mož in vplenili več topov in mnogo strojnih pušk. Na fronti Saint Maure - Antheuill nobene izpremembe. Na našem desnem krilu so obnovili Nemci napade ob Matzi. Po več poskusih, ki so jih stali velike izgube, so se mogli ustaliti na južnem bregu v vasi Ellincourt in na višinah. Naše čete so se predvčerašnjim ponoči pod zaščito kritnih oddelkov umaknile na črto Bailly - Tracy le Val zapadno od Nampeela. V okolici Haute Brave smo zavrnili sovražni napad in vjele več sovražnikov.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

11. junija zvečer. V uspešnih bojih zadnje noči južno od Morlancourta smo vjele 298 mož, med njimi 5 častnikov. Sicer ničesar poročati.

12. junija zjutraj. Danes ponoči je sovražna četa napadla naše pozicije v gozdu Quelay. Mi pa smo jo zavrnili. Izvršili smo uspešen sunek pri Crolyessu in vjele nekaj mož. Sovražna artiljerija je danes ponoči zapadno od Lensa s presledki delovala.

12. junija zvečer. Francoske čete so izvršile zadnje noči uspešen napad v bližini Locra. Sicer se čez noč na angleški fronti ni pripetilo nič posebno zanimivega.

Izstradan angliški vojni vjetniki.

London, 13. junija. (Koresp. urad.) V poslanski zbornici je vprašal Evelyn Cecil, ali hoče angleška vlada z ozirom na to, da bi se mogli izmenjavati vojni vjetniki eventualno zopet porabiti za boj proti Angliji, gledati na to, da se sklene na holandski konferenci pogodba s sovražnikom na tej podlagi, da se izstradani angliški vojni vjetniki smatrajo enakovredne z nemškimi, boljše relenimji vojnimi vjetniki na Angleškem. Takla pogodba bi ne bila krivična, temveč bi tudi ne podžigala k bodočim grozovitostim proti anglejskim vjetnikom v Nemčiji. Hoppe je odgovoril: Samo eno lahko rečem, da se bodo angleški delegati na Nizozemskem na to ozirali.

Nemški podmorski tolni pred Ameriko.

London, 12. junija. (Koresp. urad.) Iz Washingtona poročajo, da je mornariški urad sklenil, za plovbo ob obali vsteti sistem spremljevanja velikih skupin trgovskih ladij z bojnimi ladjami.

Amsterdam, 12. junija. (Koresp. urad.) »Times« izvedo iz Washingtona, da je mornariški oddelek prevzel vse vojni grede oceana in ob obali pod svoje nadzorstvo in da določa sedaj za plovbo posebna pota. Sedaj se je končno dogladlo, da se nahaja v Atlantskem oceanu več kot en podmorski čoln. Skoro istočasno se je poročalo o napadnih na Virginijo in Nantucket. Neka vračajoča se ladja je videla tudi mnogo bolj proti jusu teleskop podmorskega čolna. Mornariški tajnik Daniels potrjuje, da se ne bo odpoklicala nobena ameriška ladja s pota in da se plovjavni načrti Amerike ne

Kmetovalci, trgovci, rokodelci!
PODPIŠITE 8. VOJNO POSOJILO!
Z vojnim posojlom dobite po vojni materialije, konje, orodje, vozila itd. preje in ceneje nego z gotovino.

bodo prav nič izpremenili. Dostavil je: Ne smemo pozabiti, da se vrši vojna onstran oceana. Navzočnost par podmorskih čolnov na tem ne spremeni ničesar.

Washington, 12. junija. (Koresp. urad.) Ameriški parnik »Pinar del Rio« je bil v soboto od pomorskega čolna potopljen. Vse moštvo se je rešilo. Ladja je bila potopljena na višini Marylanda.

Haag, 13. junija. »Times« poročajo iz New Yorka: Akcijski radij podmorskih čolnov je zelo velik, kar izhaja iz tega, da je bilo istočasno izvršenih na več točkah več napadov na ameriške ladje. Kakor poroča »Daily News«, so Zedinjene države zbrale nekako 160 ladij, ki imajo edino nalogo, da love podmorske čolne.

Čehi v Sibiriji.

Dunaj, 13. junija. Glasilo sovjetske vlade »Novaja Zim« priobčuje razgovor z zastopnikom češko-slovaškega narodnega sveta v Rusiji. Izjavil je, da je prišlo do spora med rusko vlado in Čehi ter Slovaki vsled ovir, ki jih je delala ruska vlada češko-slovaškimi oddelki pri prodiranju proti Vladivostoku. Tudi je ruska vlada zaprla prostore Narodnega sveta v Moskvi. V Čeljabinsku je prišlo do spopada med Čehi in Slovaki na eni strani ter Madžari na drugi strani. Ruske kraljevine oblasti so se postavile na stran Madžarov ter aretirale več Čehov in Slovakov. Aretiranci so bili pozneje nasilno oproščeni. Vsi tedaj je sovjetska vlada odredila, da se morajo češko-slovaški oddelki razorožiti. O kaki udeležbi Čehov na zarioti proti sovjetski vladi ni govora. V tem trenutku pri češko-slovaškem oddelku ni nobenih ruskih častnikov. Med češkim vojaštvom se mude samo trije francoski častniki kot vojaški atašee.

Haag, 13. junija. »Secolo« poroča: 50.000—60.000 Čehov, Jugoslovancev in Italijanov se nahaja v Vladivostoku ter čaka, da se prepeljejo preko Amerike v Evropo, kjer se hočejo bojevati proti svojim tlačiteljem. 3000 Italijanov je že dospelo v neko ameriško pristanišče ob Tihem oceanu, kjer so bili Italijani slovesno sprejeti. V kratkem se prepeljejo v Evropo.

Politične vesti.

— Za majniško deklaracijo se je izreklo v vaseh Božakovo, Zebelih in Rakovcu občine Božakovo pri Metliki 232 mož, žen in dekle.

— Napredno gospodarsko in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo ima svoj redni občni zbor v soboto dne 15. junija 1918 ob 9. uri zvečer v gostilni »Kolezija«, Kopaljska ulica 9.

— Sestanek na Poljanah. Jutri zvečer ob 8. se sestanejo pri Adolfu Zabjeku, p. d. pri Javorniku, na Poljanski cesti št. 55, nasproti domobranski vojašnici, člani naprednega političnega društva za poljanski okraj in vsi oni, ki imajo zmisla za preustroj stranke v smeri jugoslovanske demokracije.

— Proč s parlamentom! V graškem občinskem svetu je zahteval občinski svetnik Pichler med glasnim odobravanjem meščanskih strank, da naj se parlament ne sklicuje. Parlament v svoji sedanjih sestavi in z ozirom na stališče Slovanov danes ne služi več nemoštvu in državi ter ne daje jamstva za uspešno politično in gospodarsko delovanje. Zato parlament ustavno pravzaprav ne obstoja več. Tudi so mandati že davno naj potekli in podaljšanje mandatov ne odgovarja ljudski volji. Zato zahteva v imenu občinskega sveta, da naj se parlament takoj razpusti in da naj se razpiše nove volitve. Predlog je bil proti glasovom socialnih demokratov in krščanskih socialcev sprejet. »Grazer Volksblatt« bere vročerkvemu Pichlerju in tovarišem hude levite, češ, ali ne veste, da bodo prvi, ki propadejo pri eventualnih volitvah — nemški nacionalci?

— Cesarjev dar Linhartovi vdovi Uradno se razglašajo: Povodom smrti urednika »Stajerca«, Linhart, je dobil župan Ornič v Ptuj nastopno brzojavko: Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo je izvolilo Vaše naznanilo o smrti Linhart, katerega je Njegovo Veličanstvo šele pred kratkim sprejelo, vzeti na znanje z odkritosrčnim obznanjem. Z drugo brzojavko je bil župan Ornič obveščen, da je cesar določil, da se nakaže vdovi g. Karla Linhart, iz cesarjevih privatnih sredstev znesek 1500 kron.

— Nemška navtična šola v Trstu. Iz Trsta poročajo, da so vsa potrebna prva dela za otvoritev nemške navtične šole v Trstu dokončana in je gotovo, da se šola odpre s šolskim letom 1918/19. Šola bo nastanjena v ulici Franca v poslopju z jako ugodno lego, ki odgovarja vsem učnim in higienskim zahtevam. Poslopje je proč od mestnega trušča, blizu morja. Povdarja se, da se je za nemško navtično šolo posebno zavzel tržaški namestnik baron Fries - Skene, ki je vedno prepričan pospeševalec zahtev nemških strank. — Z veliko vneto so oblasti storile nemudoma vse potrebno za otvoritev nemške navtične šole v Trstu. S kako »vneto« pa delajo za otvoritev naših ljudskih in srednjih šol v Primorju, je predobro znano.

— Poslanec Holló umrl. Iz Budimpešte poročajo, da je državni poslanec Ludvik Holló v noči na 13. t. m. nenadno umrl.

— Italijanski parlament. Iz Curiha, 12. junija. (Kor. urad.) Prvo sejo je otvoril podpredsednik Alessio, ker je predsednik Marcora bolan na očeh. Alessio je pozdravil med drugim belgijske goste. Ministrski predsednik Orlando je izjavjal, da italijanski vojniki pričakujejo trdno in brez strahu svoj tlenotek. Njihovi tovariši na morju so s prav legendarnim čudežnim činom baš dosegli velikansko zmago. O zapadnem bojišču je rekel, da se tam borijo armade vseh prostih in civiliziranih narodov za zmago, ki ni daleč, kakor so vpražnik dobro ve. Poslanec Modigliani je izjavil: Nahajamo se pod vtiškom dejstev, ki odločujejo o eksisten-

ci Italije. Aprila 1917, je izbruhnila ruska revolucija, je napovedala Amerika vojno in kmalu na to so prišla nazdevna mirovna pisma cesarja Karla. Italijanska vlada se mora otresti v francoskem parlamentu izrečene obdolžitve, da je mirovne predloge Avstro-Ogrske, podane Franciji, samo Italija strmo glasila. Parlament mora izvedeti polno resnico. Ministrski predsednik Orlando je med drugim omenjal, da bo pri razpravi o budgetnem provizoriju prilika za obširen razgovor o političnih vprašanjih. Poslanec De gli o chi je zahteval pojasnila glede eksplozije smodnišnice v Castelazu. Nato se je pričela razprava o budgetnem provizoriju.

— Čehi in entente. Balfour je poslal tajniku češko-slovaškega narodnega sveta dr. Benešu v Pariz pismo, v katerem poroča, da je angleška vlada ravno tako kakor francoska in italijanska pripravljena priznati češko-slovaško narodno zastopstvo v zaveznikih deželah. Tudi priznava angleška vlada češko-slovaške armade kot organizirane enote, ki se bore za stvar zaveznikov. Istočasno je angleška vlada pripravljena priznati Narodnemu svetu politične pravice v češko-slovaških zadevah.

— Proces proti poljskim legionarjem. V Marm-Sigetu se razprava proti poljskim legionarjem nadaljuje. Trajala bo še dolgo časa. 12. t. m. je bilo končano zasliševanje rimoištra Okolowicza. Nato je bil zaslišan vojni kurat Josip Panas. Pravi, da je nedolžen in da se je takrat smatral že za poljskega državljanja. On je bil vedno tega mnenja, da obstoji najboljša rešitev poljskega vprašanja v priklonitvi Poljske k monarhiji pod habsburškim žezlom, tudi takrat, ko je prevladavalo med legionarji drugo naziranje.

Mariborsko pismo.

(Od našega dopisnika.)

V Mariboru, 12. junija. Veliki in mali. Žal, da imamo tudi med nami silno dosti narodnih — zajcev. Ampak ne misliti, da le mi tu, tudi mi tam! In ti zajci so čudni ljudje: kadar sede v slovenski družbi, takrat imajo polna usta, posebno še, če so malo popreje govorili z našim človekom, ki v njihovih očeh kaj velja. Če so pa ti narodni zajci doma ali v ožjem krogu, takrat pokažejo svojo malo dušo, polno strahu in trepetu, ki kar kopri bojazni, ker so čitali o »novem kurzu proti Jugoslovancem« ali če vidijo v slovenskih častnikih — par belih lis. Vsaka lisa jim je »nov dokaz« da se bode z nami kruto postopalo. Vidite, ljudje božji, takih narodnih zajcev hvalo bogu ni med nami dosti; morda jih je recimo pet. Če se jih na vseeno opazja, in sicer neljubno opazja, potem je krivda na tem, ker igrajo vsi ti zajci družabno med nami večjo ali manjšo vlogo. Naša dolžnost bi bila, te ljudi z energičnim nastopom pripraviti do tega, da svoje škodljivo vedenje opuste, ali pa jim vzeti družabno prvenstvo. Sicer njih škoda ne more biti kako trajna; v stikih so največ z »boljšimi«. A vendar napravi na, recimo: mlajše ki jih poslušajo, nekaj deprimojuč vtis. Ti ljudje, na mestu da bi dobivali v narodni družbi samo vsposobljenih naukov, slišijo taka »strašila«: ne morejo se tega otresti takoj in zajčje razlage jim ležijo po cele dneve kot mora na duši. Od narodnih zajcev ne zahtevamo, da postanejo narodni — levi, pač pa, da nam ne begajo s svojo plašnostjo mladih, svežih duhov in sre!

Sram vas bo di! Dan za dnem priobčuje »Marburger Zig.« berška pisma za zaostalo Linhartovo obitelj. Kakor berščem, tako prispevajo vsi ti, ki so ga v življenju obdajali in se mu delali prijatelje. Tu ne odpre nobena nemška »Sparkasse« svoje blagajne. Seveda, gre za vdovo in otroke, pa ne za »Südmärker«, »Schulvereine« ali »Heimstatt«. Tako se godi vsem, ki so izdajali svoja rodu: mrtvi so in nevpornabi, brez koristi; njih potomci pa morajo trpeti pod grehom očeta. Kaj ne, dr. Hans Schmeiderer, dr. Mravlag i. dr.?

Iz zgornještajerskih industrijskih krajev dohajajo vedno resnejše vesti, o prezanjanju slovenskih in hrvaških delavcev potom nemškonalionalnih in nemško klerikalnih delavcev. Zahtevajo od delodajalcev, da morajo jugoslovanske delavce odslužiti! Tje na tesač bode pa zopet prišla odposlanstva teh delavcev za milega boga prositi med nas Slovence živježa. Koliko smo pa dali v zimi 1916/17/18 tem delavcem? Do 120.000 kilogramov prostovoljno nabranih jedil vseh vrst, v prvi vrsti masli, speha, mesa, moke, fižola in krompirja ter tisoče in tisoče kron gotovega denarja. Dramatično društvo bo prirejalo vsak mesec po en koncert; to do izpraznitve dvoran. Pevske vaje so vsako sredo in soboto ob 9. uri zvečer v Slovanski čitalnici v Narodnem domu.

Izpred porote. Dekla Jos. Stumberger iz Formina pri Ormožu je odložila svoje 1. mesec staro dete, dne 15. februarja t. l. tik ob železniški progi. Železniški uslužbenec, ki so slučajno slišali ječanje, so našli dete in se zanj zavzeli; bilo je na tem, da zmurne. Prizadevanjem železničarjev se je posrečilo rešiti mlado življenje, otrokinja pa so že 16. svečana izsledili mater. Porota jo je opustila poskušenege umora, pritrčila na vprašanje odložitve, na kar je bila Stumbergerjeva obsodena na 15. mesecov težke ječe. — 32letna viničarja hči Marija Osojnik je dne 29. januarja t. l. porodila nezakonsko dete in je umorila. Truplo so našli otroci viničarke Marije Ivane v Orešnjecu pri Radgoni. Obtoženka je priznala; porota pa je pritrčila vprašanje detomora, nakaž je bila obtoženka obsodena na dveinpol leti težke ječe.

Vredni drug drugega. »Deutscher Montag« pretaka krvave solze — radi dr. Susteršičevega odstopa. Posveča mu dolgozven uvodnik; v katerem ni ga slika kot jugoslovanskega narodno-političnega mučenika škofa Jegliča pa kot mučitelja. List si ni na jasnem, ali gre dr. Susteršič za to v Švico, ker so mu odtegnjena politična

sta, ali za to, ker ve, da se jugoslovanske želje ne bodo izpolnile, marveč da bo »drugače« prišlo. Medtem je Susteršič že demontiral in skrbl »D. M.« ima le še eno izreza simpatije. »Stražac proti ptujskemu prostu. Pod naslovom »Vse kar je prav«, prinasa »Stražac« z dne 10. junija, nekoliko bolj skrito, notico, kateri je posneti, da ptujski proš g. Jurkovič v zadnjem času ptujskim reorganizator na vso moč izkazuje svoje prijateljstvo in, da pri tem dela tudi napake, ki se z njegovim stanom ne strinjajo. Tako bi imel imeti kot proš »imfulo« samo v prošniški cerkvi, da pa je ornat n. pr. pri pogrebu svečanejši, pa krši i to določbo in nosi imfulo celo pri pogrebi. Pogreb Strachillov se je vršil na Haladini in vendar ga je šel on sam voditi. Vodil je tudi Linhartov pogreb.

Surov narodnik. Pri našem strelskem pešpolku so se nanova uvedle prav čudne stvari. Kot eden njih najvestnejših izvrševalcev nastopa neki narednik, aktiven, po imenu Krajca. Ta kospod je moral pričeto mo v en v Rusijo, tam pa si je nakopal protiv, tako, da je sedaj enkrat za vselej rešen fronte službe. Ker pa vendar ne more pozabiti, kako je včasih tam zunaj »lušno bilo«, za to si predočuje razne naslade gotovih kazni na dvorišču barake III. nadomestne stotnije. V to dvorišče more gledati vsakdo brez posebnega truda in kdor hoče lahko opazuje, kako surovo ravna omenjeni narednik z vojniki. Prosimo poveljstvo, da napravi temu početju narednika Krajca konec.

Velika tatvina kadiva. Dne 6. t. m. je došla v Maribor večja pošilka kadiva iz Fürstenfelda. Ko so voz odprli — bil je popolnoma v redu zaprt — in odstranili plombe, se je izkazalo, da manjka 13 zabojev cigaret, dve veliki bali cigaretnega duhana, velika bala tobaka za pipo in 3 zaboji smodk. Voz je prišel iz Fürstenfelda v najkrajšem času. Jasno je, da se je tatvina izvršila v Fürstenfeldu, predno je bil voz plobiran. To je vsaj enkrat točna, določna sled. Samo, kedo je tisti, na katerega — kaže?!

Klavnicna izužne železnice je morala kakor vse mesarije, znižati mesno množico pri oddaji odjemalcem, od 15 na 10 dkg; tako vsaj trdijo njeni gospodarji. Da temu pač ne more biti res tako, pa kaže okolnost, da nam pripovedujejo številni železničarji obojih narodnosti in vseh organizacij, da dobiva še ducate in ducate odjemalcev staro mero, t. j. 15 dkg za osebo in po dvakrat na teden. Vsi tedaj krivčevanja razdeljevanja mesa je tudi že prišlo opetovano v mesnici do prav neprijetnih prizorov. Očividno je, da gre za protekcijsko gospodarstvo; ne samo na zgoraj — tudi na spodaj, kjer imajo gospodije iz mesnice svoje posebne »prijatelje«.

Brez mesa in ne brez kruha! Pretečni teden je tudi mesa čisto zmanjkalo. Kar ga je bilo, so ga razdelili med vojaštvo in železničarje. V bodoče nameravajo prodajati meso le ob sobotah. Razpečavalo se bode 2500 kilogramov (?) in sicer 15 dkg na osebo in teden.

Ustreljen Rus. Posedniški sin Jože Rojs si je od nekega dezertarja izposodil puško in streljal na neko drevo tik postaje Pragersko iz razdalje 1600 korakov. Na postaji je stal transport ruskih vojni vjetnikov, od katerih je bil eden smrtno v prsa zadet in je kmalu umrl. 4 strelj pa so prebili neki vagon. Fanta so zaprli.

Vesti iz primorskih dežel.

Madžarski in nemški otroci v Opatici. Zagrebška korespondenca naznaja, da pride na Volosko in v Opatico 8000 madžarskih in nemških otrok, katere bosta aprovizionirala Dunaj in Budimpešta. Istrski otroci morajo hoditi v bratsko Hrvaško, da doma ne pomrjejo gladi.

Vila izpraznjena ob belem dnevu. V Trstu narašča število drznih vlovov in tatvin. V časih mejito ti vlovni in tatvine že na neverjetnost. Pred par dnevi je bila pri belem dnevu izpraznjena vila arhitekta Zaninoviča v Škorklji št. 332. Pred časom že so bili tatovi obiskali to vilo in odnesli raznega blaga v vrednosti 15.000 K. Sedaj ko je bila družina Zaninoviča odsotna, so šli pri belem dnevu v njegovo vilo dva vojaka in i civilist ter so vozili iz vile, kar so našli v njej. Sestra Zaninovičeva, ki stanuje v bližini, je kmalu popoldne zapazila, kaj se godi v vili. Šla je za tatovi, kričala in klicala redarje na pomoč, ali pomoči ni bilo od nikoder. Eden izmed vojakov ji je po nemško grozil in naperil revolver proti njej. Tatovi so hiteli s svojim plenom naprej, in ko je omenjena gospa končno dobila nekega redarja, o tatovih že ni bilo več ne duha ne sluha.

Nevarno obstreljen tržaški redar. Poročali smo že, da je bil tržaški redar Marega ponči napaden in da so ga težko ranjenega prepeljali v bolnišnico. Sedaj se poroča podrobneje, da sta streljala na Marego dva vojaka, katere je bil ustavil, ker sta se mu zdela sumljiva, da se nahajata na ulici v tako pozni uri. Napadalec se vedno niso našli, daži pri pridno iščejo. Stanje Maregovo je slabo. Marega je doma iz Fave v Furlaniji.

Samorog v Trstu. V mestnem vrtu so našli neko mlado dekle težko vzdihujoče. Prenesli so jo v bolnišnico, kjer se je konstatiralo, da je bila lisol. Kmalu nato je umrla. Nesrečno dekle je zapustilo pismo na nekega gospoda, kateremu piše, da je nedolžna in da ni zakrivila nič tega, česar jo dolži. Samomorilka je služkinja Leopoldina Fabjan, stara 18 let, doma iz Stanjela na Krasu.

Dnevne vesti.

— Praporščakom so imenovani pri 17. pešpolku: Bitenz Josip, Ljubljana; Marinčič Ivan, Krško; Ogrizek Srečko, Šiška; Pogačnik Joško, Škofja Loka; Vidic Ivan, Šiška; Zlatič Anton, Žužemberk. — Podnoro državni nastavljenec. »Wiener Zeitung« priobčuje odredbo finančnega ministrstva v sporazumu z drugimi udeleženi ministri

stvi z dne 12. junija 1918, glede podpore državnim nastavljenecem vsled izrednih razmer ustvarjenih po vojni in glede podpor vpokojenim državnim nastavljenecem, vdovam in sirotam po državnih nastavljenih ter osebam, ki življajo milostne pokojnine. Nova odredba kaže napram dosedanjim določilom nekaj izprememb med njimi določilo, da se smejo neoženjeni državni nastavljenec, ki žive v skupnem gospodinjstvu s prastarši, starši ali sestrami in brati smatrati kot oženjeni in brez otrok, če je dokazano, da skrbje v veliki meri za preskrbo teh sorodnikov. Nadalje se uvaja nova kategorija doklad za supleente in visokošolske asistente ozir. visokošolske konstrukterije po izpolnitnem šestem službovanju in nova kategorija doklad za poduradnike in sluge ter nastavljenec iste kategorije. Nadalje za pisarniške oficijante in oficijantije, če znaša njih letna plača oziroma podlaga za pokojnino 1400 do 1800 ali preko 1800 K. Za vpokojence velja dosedanja izmera.

— Beda železničarjev. Beda je organizacije železničarjev prisilila izročiti vladi spomeniko z najnujnejšimi zahtevami. Spomenika je bila izročena 12. t. m. železniškemu ministru baronu Banhansu. Zastopniki so opozorili ministru na razburjeno razpoloženje med uslužbenici ter so zahtevali čimprejšnjo izpolnitev zahtev, ker sicer ne morejo več pomirjevalno vplivati na osobie. Minister je priznal potrebo izpolnitve zahtev ter je obljubil, da se bo zastavil v ministrskem svetu za želje železničarjev. Končno je minister tudi obljubil, da bo zastopnike železničarjev v najkrajšem času poklical k sebi, da jim sporoči, kaj je vlada ukrenila glede železničarjev.

— Madžari tolažijo Korošce. Iz Beljaka in Celovca je odšla deputacija na Dunaj v prehranjevalni urad, da bi dobila masli, moke in mleka. V prehranjevalnem ministru so deputacijo zelo prijazno sprejeli in ti tudi v izbranih besedah zagotovili svoje sočustvovanje. Ogrski prehranjevalni minister princ Windischgrätz pa je deputaciji tudi naravnost povedal, da Madžari ne dajo masli, ker jo sami potrebujejo. Tako dolgo Ogrska ne bo pripustila, da vzoza masli izven kontingenta, dokler ne bo zadovoljila svojim lastnim potrebam in svojim obveznostim napram avstrijski vladi. Pač pa bi Ogrska morda oddala nekaj zelenjave, zgodnjega krompirja in bnč. Tudi ogrski ministriški predsednik dr. Wekerle je imel za deputacijo nekaj sladkih besedi. Deputacija se je vrnila zopet na Koroško nič bolj sita, kakor je bila poprej.

— Iz seje k. kr. deželnega šolskega sveta. Za nadučitelico na mestni slovd. dek. šoli v Ljubljani je imenovana učiteljica Franciška Zeman. Učiteljica na 4. mestni dek. šoli v Ljubljani Franciška Lunder je premeščena na mestno slovd. dek. šolo v Ljubljani. Vpokojen je nadučitelj Mihael Poklukar pri Sv. Jakobu ob Savi.

— Imenovanja v politični pisarniški službi. Pisarniška pomočnica Jakob Lobe v Novem mestu in Ciril Zargi v Ormožju sta imenovana za pisarniške oficijantice. Pisarniške pomočnice Marija Pfeiferer v Krškem, Marija Hicke in Ida Vakseli pri deželni vladi v Ljubljani, Ana Cepuder, Fani Koman in Amalija Wrinskele pri policijskem ravateljstvu in Ljubljani.

— Spored I. javne produkcije gojenev »Glasbene Matice« v soboto, 15. junija zvečer ob pol osmi uri v Unionski dvorani: 1. Dr. Gojmir Krek: K Böcklinovim slikam. I. Spomladni dan. Klavir g. Vladimir Cerkvenič. 2. a) Julij Junek: Romanca. b) Edvard Grieg: Berceuse, klavir gđ. Pavla Keil. 3. Gounod - Sangelet: Fantazija na motivu iz opere »Faust«. Gosli g. Ivan Kannoni. 4. a) Viktor Parma: Poslednja noč. b) Ivan pl. Zajc: Domovini i ljubavi. Pesmi poje gđ. Maruška pl. Trnkoczy. 5. Emil Adamič: Nokturno. Klavir gđ. Mařenka Munda. 6. Žiga Polasek: Uspavanka. Gosli g. Dušan Franko. 7. a) Peter Iljič Čaikovski: Zapoi mi pesem, o. matil b) Fran S. Vilhar: Crnooko! Pesmi poje gđ. Zora Hudovernik. 8. a) Chopin: Mazurka. b) Grieg: Valček. Klavir gđ. Pavla Uršič. 9. Vjekoslav Rosenberg - Ružič: a) Nokturno. b) Pruzi mi ruku. Pesmi poje gospa Olga Berzé. 10. St. Heller: Iz cikla »Ure potovanja«. — V težkih časih. Klavir gđ. Verena Josin. — Sola gđ. Silve Obrekarjeve: št. 1. in 2.; gospoda Josipa Vedrala: št. 3. in 6.; gđ. Jare Chlumecke: št. 5. in 8.; gđ. Cirile Medvedove: št. 9.; gđ. Dane Koblerjeve: št. 10.; gospoda Mateja Hubada: št. 4. in 7.

— Razpust central? Z Dunaja poročajo, da bo vlada dosedanje centrale za živila in krmila preustrojila v državne zavode. Centrala za krmila bo baje razpuščena že prihodnje dni. »Geos« pride v drugi obliki pod upravo prehranjevalnega urada. V novih državnih centralah bodo baje razni nemški poslanci nastavljeni za načelnike.

— Interurbani telefonski razgovori na južnem Stajerskem, Koroškem, Kranjskem, Tirolskem in s Trstom so sedaj dovoljeni ne le od 7. zvečer do 9. jutraj, temveč v nedeljah in praznikih ves dan (ne kakor dosedaj le od 1. popoldne). — Kdo izmed vjetnikov, ki se vračajo iz Rusije bi vedel kaj o mojem možu korporal Rudolfu Mlekušu, ki je služil pri I. R. 96., 2. Ers. Komp.? Njegov naslov je Tjumen, Gouvernement Tobolsk, Russland. Pisal je zadnjič meseca septembra leta 1914. — Komur bi bilo kaj znanega o niem, naj blagovolji sporočiti proti vrnitvi stroškov. Rezi Mlekuš, Ljubljana, Marije Terezije ceste št. 5.

— 25letnica službovanja bo dopolnil jutri gospod Anton Umberger, potnik ljubljanske tврdke J. C. Mayer, sin ugledega nekdanjega gostilničarja »pri Kolovratju« v Ljubljani. Zvestemu bojevniku na narodnem polju in dolgoletnemu naročniku našega lista kličemo tudi mi: še mnogo let! — Pogrebno in podporno društvo c. kr. poštnih in brzojavnih uslužbenec v Ljubljani, daje vsem tistim članom, kateri se niso udeležili obnega zborna, ki se je vršil 8. junija v restavraciji pri Malici sledeče vrednost: Na predlog več članov se povzra od 1. junija članarina od 40 do 80 vin, za to

pa dobilo sorodniki po smrti člana namesto 150 K 200 K. Ta sklep ostane veljavni do drugega obnega zborna.

— Begunska obleka. V Ljubljani stanujoči begunci, ki so pri tukajšnjem magistratu po Veliki noči prosiili za obleko, dobe nakaznice v naslednjem redu: v ponedeljek, dne 17. junija stranke z začetnicami Z—P; v torek, dne 18. junija O—K in v sredo, dne 19. junija J—A. — Kdor še ni prošil niti za letno obleko, niti za čevlje, se lahko zglesi, dne 20., 21. ali 22. junija. Sedaj so naslednje številke v zalogi: 24 do 37 in 44. Vsak naj prinese s seboj plačilno pole in pa potrdilo o oddaji starih oblek. Uradne ure so vsak dan od 8. do 12. dopoldne.

— Glavni dobitek I. razreda 10. e. kr. avstr. razredne loterije v znesku 60.000 K je zadela srečka št. 34.154, kupljena pri Ljubljanski Kreditni banki v Ljubljani.

Kje je ovadba? Pred 6 tedni je bila vložena proti moščanskemu županu Oražmu ovadba, do danes o tej zadevi ni bilo slišati še z nobene strani ničesar. Samo toliko je znano, da je Pivk od okrajnega glavarstva nosil ovadbo še pred nekako 10. dnevi s seboj. Zaupanje v justico in pravico se na ta način gotovo zelo pospešuje.

Predsinocnjem

se je zgodilo v kavarni pri »Malem Sloncu« da so madžarski vojniki napadli stražnika z bajoneti in ga ranili tako, da si je moral iskati zdravniške pomoči. Včeraj ponoči pa je neki madžarski vojak kolovratil po glavni cesti z golim bajonetom v roki ter napadal in preganjal civilne ljudi. Več osebam se je posrečilo uteči divjaku, nekako ob 1/2 12. pa je dohitel Petra Strniša iz Sela ter ga z bajonetom zabodel v srce tako, da je bil na mestu mrtev. Peter Strniša je bil zelo marljiv mož ter zapuščal ženo s 4 nepreskrbljenimi otroci. Policiji se je sicer posrežilo Madžara aretirati in razorožiti, a ti je pozneje zopet ušel.

Poročil se je g. Franc Leskovec iz Šmartna pri Litiji z gđ. Ljiljo Lenart iz Lazov pri Litiji. Novoporočencema želimo obilo sreče!

Požar. V Podstenju pri Ilirski Bistrici je zgorelo gospodarsko poslopje posestnice Franje Sluzce. Škoda je 3600 kron.

Lokomotiva je prišla in vrgla čuvajeve deklico Sofijo Sevnikovo pri čuvajnici 628. Dekle je močno poškodovano na glavi.

Otrok utonil. V Mlinščici je utonila triletna posestnikova hčerka Marija Dragar iz Vevč.

Ponesrečil se je na Zidanem mostu sprevidnik g. Leopold Zanesnik iz Ljubljane. Pripeljal so ga v Ljubljano, kjer je kmalu na to umrl.

Poroka. Pri Sv. Urbanu v ptujskem okraju se je poročil v nedeljo g. Fran Ramšak, učitelj z gđ. Mico Klemenčičevo. Bilo srečno!

Kino Ideal. Danes, v petek, 14. junija se predvaja velika novost: »Zagonetka Bangaloria« presenetljiva orientalska fantastična drama v 5. delu avtor Pavel Leni, režiser pa prosluli Aleksander Antalfy; v glavnih vlogah Gilder Langer in Konrad Veith. Jako smehovita je enodejanska burka »Brisavček«, predstave od 4. ure dalje; zadnja ob 9. uri zvečer z izvrstno gledališko godbo. Kino Ideal.

Sprejmeta se dve deklici in en deček za svoje, v starosti 10—14 let. Kje in natančnejša pojasnila daje Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani. Zgubila se je v Slovskovi ulici pred hišo št. 25. zlata broška s pravno peto (biser). Pošten najditelj naj to odda proti dobri nagradi na Čopovi ceste 21/1. desno.

Našli so se koleki. Kdor jih je izgubil, naj se oglasi v hotelu pri Malici II. nadst., vrata 36.

Najdeno je bilo na trgu nekaj denarja. Izgubitelj naj se zglesi v mestnem tržnem uradu.

Aprovizacija.

+ Telečje meso za težko bolne, ki leže. Tisti bolniki, ki leže in so bili prijavljeni v mestnem aprovizacijskem uradu na Poljanski cesti, prejmejo telečje meso v soboto dne 15. t. m. dopoldne na Poljanski cesti št. 15 od 7. do 8. ure zjutraj. S seboj je treba prinesiti izkaznice, na katere dobivajo sicer meso. Brez izkaznice ne dobi ničte mesa.

+ Meso pri mesarjih v nedeljo dopoldne. Vsi zamude blaga bodo prodajali mesarji goveje meso mesto v soboto v nedeljo dopoldne.

+ Meso na zelene izkaznice B št. 1 do 800. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 1 do 800 prejmejo meso po znižani ceni v soboto dne 15. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: od 2. do pol 3. št. 1 do 200, od pol 3. do 3. št. 201 do 400, od 3. do pol 4. št. 401 do 600, od pol 4.—4. št. 601—800. Ostale stranke z zelenimi izkaznicami B pridejo najbrže v nedeljo na vrsto, kar bomo še pravčasno objavili.

+ Za železničarje občine Moste se bodo delile izkaznice za meso v soboto popoldne od 2. do 4. ure v občinski pisarni. Vsak naj prinese s seboj aprovizacijsko knjižico in staro mesno izkaznico.

Prosveta.

— Hrvaška opera v Trstu. Včeraj so ponovili Donizettijevu opero »Lucia di Lammermoor«. Danes je prva predstava Zajčeve opere »Nikola Šubić Zrinjski«.

— Javno predavanje društva »Ljudski oder« v Trstu. V soboto, dne 15. junija ob 8. zvečer predava v veliki dvorani »Delavskega doma« (ulica Madonina 15) profesor Martin Zgrabljic iz Pazina o Prerodivcu. — Vstopnina za člane »Ljudskega odra« 40 vin, za nečlane 60 vin. Dijaški so vstopnine prosti. — Prihodnje predavanje: Dne 22. junija, Oton Zupančič o »Slovenski narodni pesni«.

Gospodarstvo.

Zivnostenska banka je za svojo centralo in za svoje podružnice podpisala 25.000.000 K VIII. avstr. vojnega posojila.

Informacije pri trgovski in obrtniški zbornici. Interesente dobe pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani pojasnila o ministrski odredbi z dne 13. maja 1918, drž. zak. št. 173, zadevaloji uravnavo prometa s cunjami; o novih ravnalnih cenah za čebelnj med avstrijskega izvora; o ravnalnih cenah za ogrske s alame, ki jih oddaja avstrijska osrednja nakupna družba; o ravnalnih cenah za inozemske si; o razmerah na svetovnem trgu za svilo leta 1917; o zopetnem pridelovanju naravnega indiga v Indiji; o spremembi razglasa železniške komisije z dne 28. aprila 1917, zadevaloji dolžnost prijave za zaloge železa (od 1. junija dalje je treba prijavit vso zalogo v ministrski odredbi z 8. avgusta 1917, drž. zak. št. 336 označene železine, brez razločka množine); o neki holandski banki, ki se ponuja za nakup avstrijskih in ogrskih državnih papirjev (svarilo!); o mednarodnih letnih semnjih v Amsterdamu. Informacije je le pri krajših poročilih moči dati tudi pisмено.

Dobava bencina za mlatinske in druge kmetijske namene. Poljedelsko ministrstvo hoče tudi letos zagotoviti potrebni bencin za motorje, ki se rabijo za mlatev in v druge kmetijske namene. Oddajal se bo težki bencin, mešani bencin in zmes bencola in petrolbencina. Podrobnja določila se izvedo pri okrajnih glavarstvih, kjer se dobe tudi predpisane tiskovine za žaka naročila. Naročila na bencin, ki morajo biti potrjena od občinskega urada. Je pošiljati naravnost na poljedelsko ministrstvo, oddelek XXVI. (Departement XXVI des k. k. Ackerbauministeriums.)

Poštni promet med Avstrijo in Livonskim, Estlandskim in gubernijskim okrajem Oesel. S 1. majem t. l. so se ustanovili na Livonskem in Estlandskem v kraljih Dorpat, Fellin, Reval, Walk, Wolmar in Wenden (Livonsko) posebni poštni uradi, ki posredujejo poštni promet tudi z Avstrijo. Za področje gubernijskega okraja Oesel (otoki Oesel, Dagoe in Noon) oskrbuje poštni promet vojnopoštni zavod v Arensburgu (Oesel). Ta promet je dopuščen tudi s kralj brez poštne uradov; v takih slučajih je treba na naslovu pošiljke označiti kralj poštne urada, na katerem bo prejemnik dvignil pošiljko.

Glede prošnje, da bi se odstranile žične ovire in kamenje, ki leži od cestnih zgradb po travnikih in njivah, in popravila škoda, ki so jo povzročile zgradbe vojnih železnic, je zaradi enotnega postopanja v takih zadevah c. in kr. vojaško poveljstvo v Gradcu prijavilo sledeče: Po še ne popravljenih bojnih objektih, posebno v višjih legah, ki jih je brž po vojnih operacijah zapadel sneg, leži še jako veliko dragocenega blaga, katera rešiti je prvo najnujnejše delo. Bojišča sama niso še popolnoma natančno pregledana, tudi to delo je zelo mužno z ozirom na zdravstvo. Daleč na okoli leže še razpočni izstrelki in raznesila, ki jih je tudi treba čim prej prebrati, da se prepreči nadaljna nevarnost pri hoji po prejšnjih bojiščih. Za vsa ta dela je, zlasti dokler ne bo vojna končana, le malo delavcev in voz na razpolago, in se bodo kraji, ki niso bili

neposredno bojno ozemlje, mogli pospraviti šele v poznejšem času s pomočjo vojaških delavcev. Zato glede odpomoci ljudstvo tem lažje sodeluje, ker nikarkrni nevarni razpočni predmeti ne ovirajo dela. Povračila za reči, ki niso potrebne za vojno upravo in se prepuste prebivalstvu, se doženejo in ugotove vselej v kraju samem. Osebe, ki so imele škodo, naj se vedno obrnejo do prvega bližnjega vojaškega postajnega poveljstva, ki bo prošnjo, ako jim ne more samo ugoditi, dalje poslalo. Naravnost vojaškemu poveljstvu oddane prve prošnje ne bi pospešile zadeve, ker je pač treba krajevno vojaško oblast seznaniti z zadevo, oziroma jo vprašati. Glede zahtevane odškodnine je pomniti, da gre za popravo vojne škode in da ni mogoče razločevati, so li povzročila škodo lastna ali sovražnikova dejanja, oziroma lastni ali sovražnikovi ogenji. Pojma vojne škode ni tolmačiti v tem smislu, kakor škoda v mirnih časih, ki jo vojaštvo (n. pr. pri manevrih) prizadene civilnemu blagu in jo mora vojaštvo brezpogojno povrniti. Zaradi opustitve in zaravnave cestnih prog naj samoupravne in državne oblasti takoj sporocje z eventualnim vprašanjem ali v dotični prošnji, če nameravajo prevzeti kake pote, ceste in njih objekte, mostove, ali ne. Na ta način je opozoriti občine in druge interesente s prijombo, da se je v vseh takih zadevah najprej obrniti do krajevnih vojaških oblasti.

Darila.

Mesto venca na grob blagopokojnega gospoda dr. Franciška Pavletiča, odvetnika v Ljubljani, je daroval dr. Ivan Šusteršič 100 K za vojaške domove

Dar iz Italije za begunce. Gospod Josip Sironič, praporščak, je našel na ulici v nekem laškem mestu 4 lire, katere je poslal za goriške begunce. Za ta dar iz tujine se gospodu praporščaku posredovalnica najtopleje zahvaljuje.

Goriškim beguncem v pomoč. Dekliška Marijina družba v Sv. Ivanu pri Trstu je nabrala znesek 135 K za goriške begunce in ta znesek poslala Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani. Posredovalnica se najtopleje zahvaljuje.

Rdeči križ. Darovali so Rdečemu križu: Knezoškofijski ordinarijat 1116 K 35 v, zbirka župnijskih uradov. Kranjska hranilnica 500 K in 1000 K za vračajoče se vojne vjetnike; v zadnji namen g. uradniki c. kr. okrajnega glavarstva 42 K. — Iskrena hvala za izdatna darila.

Podružnici »Rdečega križa« v Tolminu so izročili: gosp. Ciril Ivančič, c. kr. davčni upravitelj v Cerknem (II. zbirka) 1154 K, gosp. Ivan Pišot, zapr. upravitelj na Bukovem 74 K, gosp. Ivan Laharnar, št. Viška gora 395 K 40 v, gosp. Ivan Pavšič, obč. zastopnik v Otaležu 72 K 20 v, gosp. Anton Relec, župan v Srebrnjah 257 K 80 v. — Pod pokroviteljstvom gospe županje Marije Miklavč v Kobaridu so nabrale gđ. Delica Gruntar in Ivanka Karnijel 253 K, Gospa Marija Bonač, c. kr. davčnega kontrolorja soproga in gđ. Milka Mesar, učiteljica v Cerknem 184 K, c. kr. davčni urad v Kobaridu potom c. kr. okr. glavarstva v Tolminu 80 K. V imenu podružnice vsem poštvovalnim nabiralcem in darovalcem iskrena hvala! Lizika dr. Serjunova, namestnica predsednice »Rdečega križa« v Tolminu.

Darovi za dr. Krekov spomenik. — XVI. izkaz. Od 29. aprila do 25. maja 1918. 7020 K 48 v: Glasbena Matica, čisti dohodek od treh akademij, prirejenih v ta namen. 1000 K: Neimenovani v Ljubljani. 637 K 61 v: Darila, nabrana pri »Slov. Narodu« (»Slov. Narod« 18. aprila 1918). 462 K: Nabrali A. Lotrič, županova hči in H. Grošelj v Železnikih (prispevali so: Jakob Dermota, usnjak, 100 K; Jožef Globočnik 50 K; Fr. Koblar, poročnik, 25 K; dr. Konstantin Hiersche, župnik Valentin Marčič, Anton Hafner, Alojzij Demšar in Amalija Jeglič po 20 K; Gabriel Taler 15 K; Anton Globočnik, Lovro Bonceli, Ivan Lotrič, župan Karel Avser, poštar, Tomaž Dolenc, dr. Franc Košmelj in Josip Košmelj po 10 K; Janko Jaške, Franc Grošelj, Doroteja Košmelj, Karel Dolenc in Matej Oblak po 5 K; ena oseba 4 K; osem po 3 K; 18 po 2 K in 13 po 1 K). 400 K: Krekov odbor na Proseku pri Trstu po D. Furlanu (po Jugoslovani), 356 K 98 v: Žena in dekleta v občini St. Lambert pri Litiji (po Jugoslovani), 310 kron: Uredništvo Mira v Celovcu. Po 300 K: Kmetijsko društvo v Vipavi; Hranilnica in posojilnica v Horjulu (po Zadrudni zvezi), 263 K: Katoliško društvo za delavce v Ljubljani. 259 K: Darila, poslana »Slov. Narodu« (»Slov. Narod« 8. maja 1918). 214 K: Vesela družba v Košanju — namesto venca na grob Czerninov (poslano 7. maja 1918), 200 K: Darila, poslana »Slov. Narodu« (»Slov. Narod« 4. maja 1918, 177 K 30 v: Ivan Ivanovič, kavarina Comercio, Trst (zbirka. Darovali so: Ivan Seršič in Rudolf Mazi po 10 K; Jakob Vatovec, Lenard Danev, Bogdan Tence, Jožef Žitnik, Ivan Ivanovič, Alojzij Kvar, Leopold Frankovič, Josip Dodič, Josip Bernulli, Alojzij Stanič, Franc Jelenič, Josip Spetič, Josip Turkovič in Leopold Trček po 5 K, ostali skupaj 87 K 30 v. Vsi darovalci so ob Plavi. Obenem pišejo: Zavedajo se, kaj nam je bil dr. Krek in poznavajo naš sedanji položaj, prilagamo majhen kamenček za dr. Krekov spomenik. Poslano po »Slovencu«. 162 K: Nabrali med zavednimi občani fantje in dekleta iz Podbrda s klicem: Živeli naš voditelj dr. Korošec in soboritelji naše Jugoslavije. 150 K: V veseli družbi zbrani Jugoslovanski in češki častniki (po »Jugoslovani«). 145 K: Mira Malenšek, učiteljica. Blagovica pri Lukovci (po »Jugoslovani«). 140 K 24 v: Fran Kosmina, Dekani (po »Slovencu«). Zbirka. Darovali so Fran Kosmina sam 50 K; Avg. Čendem, nabrala med šolskimi otroci 10 K 24 v; A. Ivančič, Ernest Švara, Josip Valentič, Marija Furlanič in Metka Mahnič so dali po 10 K; Amalija Gregorič, družina Čedem, Ambrozij Rusjan in Josipina Janovski po 5 K; končno 5 po 2 K). 140 K: Franjo Kotnik, nadrevitelj, Wels (Zbirka. Po »Slovencu«. Objubljeno pismo ni prišlo nam v roke). 137 K 10 v: Anton Strus, Bohinjska Bistrica. (Po »Slovencu«. Zbrano o priliki podpisovanja za jugoslovansko deklaracijo). Po 130 K: Mirjo Srebotnjak, Lek. Weiz. (Zložili črnovojniki v Weiz); Pavel Zavadlal, vojni kurat, črnovoj. pešpolk 27, vol. p. 426 (vsoto so darovali vojaški tega polka). 113 K: Tiskovna zadruga v Ljubljani. 105 K 50 v: Hubert Močnik, učitelj, Dolenj, Trebuša, Goriško (zbirka, po »Slovencu«). Po 100 K: Dr. Gregorij Pečjak, profesor, Ljubljana; Slovenski in češki vojaški etapnega bataljona 416 vol. p. 531; Nabrano v gostilni Fr. Prelesnika v Ratečah pri Škofiji Loki (po »Jugoslovani«); Obrtna kreditna zadruga

v Ljubljani (po »Jugoslovani«); Kmetijska hranilnica in posojilnica v Hudjužni (po istem); Janko Jovan, ravnatelj Zitnega prometnega zavoda v Ljubljani (po istem). 90 K: Darila iz »Slov. Naroda« (»Slov. Narod« 15. maja 1918). 70 K 40 v: Vesela družba navdušenih Jugoslovancev in Jugoslovank na vinotoku pri gospe Antoniji Kuhar v Krški vasi (po »Jugoslovani«). 70 K: Franc Urbanc, praporščak, nabral pri slovenskih častnikih. 63 K: Hranilnica in posojilnica v Horjulu. 60 K: Pri poroki Vladeta Rakovec z gđ. Pavlo Verhajsovo nabrano (po »Jugoslovani«). 56 K: Ivan Slavec, poročnik, M. G. K. I. Schütz, 5. v. p. 211, prispevek nekega oficirskega zbora (po »Slovencu«). 53 K: Zupanstvo občine Smednik (po »Slovencu«). 51 K: Ivan Suhadolnik, Raktina nad Borovnico (zbrala na njegov predlog vesela družba v gostilni pri Logarju). Po 50 K: Zupanstvo občine Dragomelj; Al. Lesar, kaplan, Starigr pri Ložu (po »Slovencu«; nabrano v družbi odličnih in zavednih Jugoslovancev o priliki pogreba Schollmayerjevega sina). 49 K 75 v: Zbirka v gostilni Cirič, Gornja Radgona. 43 K 40 v: Marieta Mramor, Sv. Trojica pri Vel. Laščah (po »Slovencu«; nabrala vesela družba dne 9. maja v gostilni pri Sv. Trojici pri Vel. Laščah). Po 40 K: Marija Petrič, Lipovec pri Ribnici; Družba v Trbovljah (po »Jugoslovani«); Fr. Bajt, praporščak, 120. pešp., 11. poli. stot., vojna pošta 426 (po »Slovencu«; zbirka Slovencev pri 139. pešpolku); Jernej Hafner, vojni kurat, 26. gor. brig., vol. p. 220 (po »Slovencu«). 38 K: Darila, poslana po »Slov. Narodu« (»Slov. Narod« 27. aprila 1918). 37 K 40 v: Uslužbenici železniške postaje Podnart - Kropa in proge Podnart - Kropa-Lesce (po »Slovencu«). 33 K: Od vojne stotnije na vzhodu po A. M., v. p. 638 (po »Slovencu«). 30 K 10 v: Pri pogrebu vnetega Jugoslovana Joška Poženela darovala družba (po »Jugoslovani«). Po 30 K: I. Marčič, nadkurat, Etapp. - G. - Komp. Belluno, v. p. 494; V družbi nabral Ivan Kogovšek, Vrbovec pri Mozirju; Ivan Debevec, župnik, Budanje (po »Jugoslovani«); Člani čitalnice v Poddragi, mesto venca za umrlega Rih. Bratova (po »Jugoslovani«); Zupanstvo in odborniki v Kresnicah. 27 K: Matija Pitamic, Kobarid, Primorsko (nabral od družbe na dan poroke gosp. Ivana Sovdeta iz Sužida). 26 K: Vinko in Marija Zorc, Reka (po »Slovencu«). Po 25 K: Zbirka gojencev prvega letnika moškega učiteljskega v Ljubljani (po »Jugoslovani«); Ivan Vesenjak, profesor, Ljubljana. Po 20 K: Zupanjski urad Loke v Tuhijski dolini; Ivan Rebol, Suha pri Kranju (po »Slovencu«); Zbirka slovenskih invalidov v Ljubljani; Jakob Pavlovčič, župnik, Suhor pri Metliki. Po 18 K: Begunci iz Prvačine v gostilni Franca Prelesnika v Ratečah pri Škofiji Loki (po »Jugoslovani«); Janko Kržič, poročnik, Lebring (po »Slovencu«), zložili so v Off. - Messe 2. bos. herc. nadporočnik Habelac (Ceh) 10 K, štrje drugi po 2 K, 10 K 20 v: Učenke, izstopivše iz ponavilne šole trirazrednice v Boh. Srednji vasi. Po 10 K: Štefan Suša, Hotinjavci pri Slivnici blizu Maribora; dva neimenovana iz Savinjske doline; Janez Čoš, Perovo pri Grosupljem (po »Jugoslovani«); Ivan Avšar, Inomest (po »Jugoslovani«); Strokovno društvo Kranjske stavbinske družbe na Jesenicah (po istem); Štefan Breznik, Pliberk (po istem); Franc Kobal, želez. poduradnik, Opčine (po istem); Anica Kobal, prejšnjega soproga ravnatoma (po istem); Hranilnica sv.

Jožefa (po istem); Urban Horvat, Novo mesto (zbirka dveh darovalcev); Poštno osebo, Ljubljana 4; Anton Zadkovič, Vele Mune (po »Slovencu«). 8 K: Stefan Stekar, trgovec, Ajdovščina (po »Jugoslovani«). Po 5 K: Neimenovan (po »Jugoslovani«); Radko Kobal, sinček želez. poduradnika, Opčine (po istem); Nadica Kobal, prejšnjega sestričca (po istem); Marija Češarek, Nemškavas pri Ribnici; Anton Gerl, Budimpešta (po »Slovencu«). Nadalje eden 4 K 50 v; trije po 4 K; eden 3 K; štirje po 2 K. Skupaj 15.417 K 96 v; od preje 115.700 K 35 v. Dosedaj nabranega 131.118 K 34 v. — Ljubljana, dne 25. maja 1918. — Odbor za dr. Krekov spomenik.

Upravništvo našega lista so poslali: Za »narodno gledališče« Češki rodoljubi na Stari Vrhni zbrali 125 K in P. Ločnik, zastopnik »Balkana« zbral v veseli družbi 7 K 54 v. Skupaj 132 K 54 v. Za »Ciril - Metodovo družbo« Anton Debenjak, aspirant c. kr. drž. železn. v Podbrdu na Primorskem 30 K, podčastnik gorsk. strel. polka št. 2 na bojišču 150 K pod geslom »Vedno po malem«, Jugoslovanski častniki v Lebringu 38 K, Lojze Drogenik iz St. Jurja ob j. 2. 4 K, ker jih nihče ni maral, Dragotin Sirec, nač. podč. 87. pp. na bojišču 71 K 72 v, nabral v družbi slovenskih fantov, ob času, ko so se naša narodni nasprotniki razburjali, Janko Cargo pri gor. strel. polku št. 2 na bojišču 10 K, dr. Ivan Zabukovšek, odvetnik iz Šmarji pri Jelšah 100 K ad U 102/18 Rogatec in Zorko Fakin 3 K kot globo za zmotno pri bratovščini. Skupaj 406 K 72 v. Za »slovensko šolo v Mariboru« Martin Sotlar, učitelj in Ljubnem v Sav. dolini 14 K, nabrano med radmirskimi fanti, V. Držaj v bolnici usmilj. bratov v Kandiji 37 kron, nabral v malem krogu omizja pri »Stemberju« v Kandiji pri Novem mestu in neimenovana nabrala ob priliki Jugoslovanskega tabora v Metliki — oziroma v lepi Hrvaški — na Brodu in v vlaklu med vračajočimi se ljubljanskimi posetniki shoda skupno 919 K. Skupaj 970 K. Za »v vojni oslepele slovenske vojaške« zbirka iz St. Vida nad Ljubljano 19 K in 7 orožnikov orožniške postaje Samovan v Albaniji zbralo 30 K. Skupaj 49 kron. Za »oslepelega starčka Dagarina in ženo iz Hotiča pri Litiji« rodbina Grošelj 20 K, mesto venca na grob pok. inž. Alb. Ketteju.

Za »oslepele slovenske vojaške v Odl. Henheimu v Gradcu« 7 orožnikov orožniške postaje Samovan v Albaniji zbralo 30 K. Za »Rdeči križ« dr. Jos. C. Oblak, odvetnik v Ljubljani 50 K iz kazenske poravnave Grilc ca. Doltar pred c. kr. okraj sodiščem v Metliki. Srčna hvala!

Spominiaite se političnih preganjancev Prispевke pošiljajte na dr. V. Sušnika, pisarna dr. E. Trillerja, Sodna ulica št. 2. Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Veletrgovina išče za takoj skladiščnika. Prvovrstne moči naj se ponudijo pod Skladiščnik 2929, na upr. »Sl. Nr.«

Kot vzgojiteljica se sprejme gospodična, prednost imajo vrtnarice kdevma dečkoma v starosti 3 in 4 leta. Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. — Ponudbe na naslov Antonija Čuček, veletrgovina z vinom, Ptuj, Štajersko.

Vzame se v najem ali kupi majhna hišica v Ljubljani. Ponudbe pod »ROSTOBAK« na uprav. »Sloven. Nar.« 2334

Iščem pošteno begunsko rodbino (3 delavne moči) za manjše posestvo na Goronjskem. Kje, pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 2875

Prazne vreče vsake vrste in suhe gobe kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trgovska firma J. Kufan, Kranj, Gor. Istopam se sprejme trgovski utenec.

Izdelovalec sodavice, spreten, izkušen delavec, ki se razume na ravnanje s steklenicam in opravljanje strojnega motorja se proti dobri plači in hrani takoj sprejme. Lahko je tudi krepak invalid. — Kje, pove upravništvo »Sloven. Naroda«. — 2937

Hiša enonadstropna, s trgovskimi prozori in prodajalniško opravo, zgrajena pred nekaj leti, v jako dobrem stanju, se prodaja v Višnji gori. Poleg hiše vrt za zeljavo, z obširnim sadovnjakom in lastnim vodovodom ter druga poslopja za rejo živino. — Plačilni pogoji zelo ugodni. — Pojasnila daje tvrdka: A. Rušjan, Ljubljana, Karlovska cesta št. 15.

Trakovi za čevlje II-1181 en gros papir. okrogli K 19 60 plošnati K 25-50 bombaž. K 51.— in K 72.— svilnati K 84.— in K 98.— samo črni na debelo. Rudolf Bodenmüller, Ljubljana, Stari trg št. 8.

Zamenja se krompir za sledkor. Vpraša se Breg 18. v gostilni. 2885

KUPIM GOZDNATO POSESTVO najraje blizu železnice do četrta milijona vrednosti, tudi priženim se na tako posestvo. V tem slučaju želi znanstva mlad, inteligenten posestnik prikupljive zunanosti z 20-30 letno gospodično ali mlado vdovo enakih lastnosti. Dama iz ugledne rodbine, neomeđevane preteklosti in mirne nravi z veseljem do gospodinjstva naj izvoli staviti ponudbo pod šifro: »Trgovina-Industrija« na upravništvo »Slovenskega Naroda«. — Tajnost častna zadeva. — 2908

Prva kranjska medicinska drogerija parfumerija, fotograf. manufaktura itd. Olastv. koncesionirana prodaja strupov. Ustanovljena leta 1897. ANTON KANG Ljubljana, Zidovska ulica 1. Ceniki na razpolago.

Vojno posojilno zavarovanje

za VIII. davka prestio 5 1/2% državno posojilo. omogoča vsakomur, da podpiše vojno posojilo z majhnimi denarnimi žrtvami da vrhutega skrbi za svojo udobnost v starosti in da skrbi za svoje v slučaju, da ga je doletela prezgodnja smrt. Za odplačilo vojnega posojila se lahko voli doba 10 do 20 let. — Zavarovano vojno posojilo se izplača v slučaju doživljeta pogojene dobe, oziroma v slučaju prejšnje smrti. Na primer: Oseba, ki je potom zavarovanja podpisala K 1000.— vojnega posojila, na 15 letno odplačilo, ima plačati letno K 48.—, polletno K 24.40, četrtletno K 12.40, mesečno K 4.25. Ako je umrla po vplačilu dveh četrtletnih obrokov v skupnem znesku K 24.80, se izplača zaostali ali v polci določeni osebi takoj polno zavarovano vojno posojilo po K 1000.— Do K 5000.— ni potreba zdravniške preiskave in znaša zavarovalnina po enkratno plačilo K 1000.—: za dobo 10 let 77.— 39-20 20.— 6-80 635.— » 12 » 63.— 32-10 16-30 5-55 600.— » 14 » 52-50 26-70 13-60 4-60 555.— » 16 » 48.— 24-40 12-40 4-25 535.— » 18 » 44-50 22-70 11-50 3-90 520.— » 20 » 39-50 20-10 10-25 3-50 500.— » 20 » 35.— 17-85 9-10 3-10 475.—

Vojna nevarnost je brez plačila doklade v polnem obsegu v zavarovanju vsčeta. Odkup ali obremenitev police s posojilom vsak čas mogoč. — Kdor na primer zavarovanje sklenjen za K 1000.— na 12 let, za katero je plačal enoletno premijo K 63.—, po enem letu opusti ali s posojilom obremeni, dobi po sedanjem stanju v gotovini izplačanih K 59.46.— Pri tem pa je skozi eno leto za slučaj smrti zavarovan. 2716 Za zavarovanja nad K 5000.— naj se vpraša pri podpisnem zastopu. Pojasnila daje in ponudbe sprejema Generalni zastop c. kr. priv. zavarovalne družbe »Avstrijski Feniks« Ljubljana, Sodna ulica števc. 1.

SUHE GUBE (jurčke) kakor tudi druge zaplembi ne podvržene deželne in gozdne pridelke (maline, jagode, med itd.) kupuje po najvišjih cenah. M. RANT, Kranj. 2633

Notar Baš v Celju išče 2938

STENOGRAFA in STROJEPIŠCA — oziroma žensko moč. —

SADIKE od zelja, ohrovtja, koicrabe in krmilne pese prave rdeče in rumene, ima večjo množino oddati semenska trgovina in vrtnarstvo AL. KORSIKA, 2925 Ljubljana, Bleiweisova cesta-Vrtača 3.

USNJE -ni nabitki za čevlje, zelo zahtevani predmet, v veliki zalogi po konkurenčni ceni, nudi trgovcem v prodajo H. SELJAK, LJUBLJANA. Naročite vzorčne pošiljav. 109 zavitkov K 135.

Spretna šivilja in učenka se takoj sprejmeta. — Stari trg 1/III. 2923

Za pomožno delo pri mladi krepak deček Nastop takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Kje, pove upr. »Slov. Nar.« 2892

MEBLIRANO STANOVANJE obstoječe iz dveh sob in kuhinje, se išče takoj ali s 1. julijem za boljšo družino. — Naslov pri upravništvu »Slovenskega Naroda«. 2876

Za učenko 8. razreda se išče za jesen stanovanje s hrano pri boljši rodbini. — Naslov pove upr. »Slovenskega Naroda«. 2934

Najnovije umetniške :: razglednice in pisarni papir v 10/10 mapah dobljavljaj najceneje založba 2780 Miroslav Eisenmenger, Dunaj V. Schönbrunnerstrasse 48. Cenovniki zastoj.

Zahvala.

Vsled težke izgube naše iskrenoljubljene soproge, matere, hčere, sestre, tete itd., gospe

Antonije Škerl roj. Gostinčar se zahvalujemo vsem cenj. sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so spremili drago pokojnico k večnemu počitku, ki so darovali cvetja in nas tolažili v veliki bolečini. 2922

Ljubljana, 13. junija 1918.

Žalujoči ostali.